

10 eksotiske sygdomme beredskabsplan

Operationel manual

November 2006

Fødevarestyrelsen
Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg

Henvendelser om beredskabsplanen sendes til Kontor for
Husdyrsygdomme (1.kontor@fvst.dk)

Indholdsfortegnelse / kapitelinddeling

Indholdsfortegnelse / kapitelinddeling	2
Kapitel 1.....	5
Indledning.....	5
Definitioner	6
Kvægpest.....	6
Ætiologi og epidemiologi.....	6
Virus.....	7
Transmission og patogenese.....	7
Kliniske og patologiske symptomer	7
Kontrol	8
Fåre- og gedepest (peste des petits ruminants).....	8
Generelt	8
Ætiologi og epidemiologi.....	8
Virus.....	9
Kliniske fund.....	9
Kontrol	9
Smitsomt blæreudslæt hos svin (SVD)	10
Generalt	10
Ætiologi.....	10
Virus.....	10
Kliniske symptomer	10
Kontrol	11
Epizootisk hæmorrhagi hos hjorte.....	11
Ætiologi.....	11
Virus.....	11
Kliniske symptomer	12
Fåre- og gedekopper.....	12
Ætiologi.....	12
Virus.....	12
Kliniske symptomer	12
Vesikulær stomatitis.....	13
Generelt	13
Virus.....	14
Kliniske symptomer	14
Diagnose.....	15
Behandling og kontrol.....	15
Kapitel 2.....	15
Lovmæssige bestemmelser om bekæmpelse af XX sygdom XX	15
Kapitel 3.....	17
Mistanke om kvægpest, fåre- og gedepest, smitsomt blæreudslæt hos svin, epizootisk hæmorrhagi hos hjorte, fåre- og gedekopper, vesikulær stomatitis, lumpy skin disease eller rift valley fever i henhold til bilag I i rådets direktiv 92/119/EØF, samt afrikansk hestepest i henhold til rådets direktiv 92/35/EØF og bluetongue i henhold til rådets direktiv 2000/75/EF.....	17
3.1 Checkliste/mistanke	17
3.2 Påbud for dyrlæger	22
3.3 Udtagning og indsendelse af materiale til undersøgelse for XX sygdom XX	23

3.3.a Blanketter til brug ved indsendelse	26
3.4.a. Spørgeskema – mistanke om XXsygdomXX.....	38
3.4 Påbud besætningsejer	43
3.4.b Erklæring vedr. tilbagehold mælk.....	44
3.4.c Erklæring fra mejeri	45
3.5 Planlægning indtil laboratoriediagnose foreligger	46
Kapitel 4.....	49
Udbrud af XX sygdom XX	49
4.1 Afspærring af ejendom.....	50
4.2 Påbud til besætningsejer.....	51
4.3 Vurderingsmænd	52
4.4 Aflivningshold.....	52
4.5 Destruktionsanstalt	53
4.6 Rottebekæmpelse	54
4.7 Skurvogne.....	54
4.8 Gylle.....	54
4.9 Rengøring og desinfektion	54
Kapitel 5.....	56
Beskyttelseszone / overvågningszone	56
5.1. Etablering af zoner	57
5.2. Optælling af besætninger.	57
5. 3. Opsætning af advarselsskilte.....	57
5.4. Restriktioner og påbud i zoner	57
5.5. Beskyttelseszone	58
5.6 Overvågningszone.....	59
5.7 Indberetning	60
Kapitel 6.....	61
Andre virksomheder i forbindelse med udbrud.....	61
6.a. Forhold vedrørende markeder m.v.	62
6.b. Forhold vedrørende dyrskuer o.a. samlinger af husdyr.....	62
6.c. Forhold vedrørende zoologiske haver m.v.:	62
6.e. Orientering af dyrlæger:	63
6.g. Avlsstationer:	63
Kapitel 7.....	64
Mistanke om xx sygdom xx hos slagtedyr på slagteri under udøvelse af kødkontrol.	64
7.1. Retningslinier for veterinærkontrollen ved slagterier samt for veterinærchefer ved mistanke om forekomst af anmeldeligt sygdom i forbindelse med kødkontrol.....	65
7.2 Checkliste, xx sygdom xx - slagteri	65
7.4. Restriktioner, velbegrundet mistanke.....	69
Kapitel 8.....	73
Mejerisektoren.....	73
8.1. Checkliste for mejeri ved udbrud af XX sygdom XX hos leverandører.....	74
8.2 Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandører i en beskyttelseszone for XX sygdom XX	75
8.3 Fremstilling af fodermælk ved udbrud af XX sygdom XX	77
8.4 Udkast til cirkulæreskrive til kvalitetsteknikere uden for en beskyttelseszone	78
8.6 Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandør uden for en beskyttelseszone for XX sygdom	79
Kapitel 9.....	80
Destruktion.	80

9.1. Anmeldelse om velbegrundet mistanke.....	81
9.2. Forberedelse af indtransport af nedslået besætning, i samarbejde med virksomheden (mistankeperiode)	81
9.3. Forberedelse af indtransport af nedslået besætning (konstateret udbrud)..	81
9.4. Checkliste for indtransport af nedslået besætning.....	82
9.5. Genåbning af destruktionsanstalten.	84
Kapitel 10.....	85
10.1 Organisering af centrale krisecentre.....	85
10.2 Rapportering vedrørende udbrud og bekæmpelse af xx sygdom xx	86
Kapitel 11.....	90
Organisation af decentrale krisecentre	90
11.1 Fredstid.....	90
11.2 Udbrud.....	90
Kapitel 12.....	93
Beredskabsplan DVI	93
Kapitel 13.....	94
Veterinærchefens beredskabsudstyr	94
Kapitel 14.....	96
Frilandssvinebesætninger, fritgående får- og gedebesætninger, samt ammekobesætninger.	96

Kapitel 1

Indledning

Denne manual bygger på bestemmelserne, der er anført i kapitel 2. Manualens idé er at angive praktiske løsninger på disse krav. Anvisningerne angiver på en række punkter minimumskravene - men det må formodes, at de vil blive ændrede og mere detaljerede efterhånden, som der indhentes erfaringer gennem praktiske beredskabsøvelser.

Beredskabet omkring kvægepest, fåre- og gedepest, smitsomt blæreudslæt hos svin, epizootisk hæmorrhagi hos hjorte, fåre- og gedekopper, vesiculær stomatitis, lumpy skin disease, rift valley fever i henhold til bilag I i rådets direktiv 92/119/EØF, samt for afrikansk hestepest og bluetongue i henhold til rådets direktiver 92/35/EØF og 2000/75/EF, vil blive opbygget omkring et centralt og et decentralt krisecenter.

Fødevarerdirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1, vil udgøre det centrale krisecenter, hvorfra den overordnede bekæmpelse af udbruddet vil finde sted.

Det decentrale krisecenter vil blive etableret i forbindelse med veterinærafdelingen hos den Fødevareregion, der er ansvarlig for operationen i marken. Der vil mellem de to centre være en tæt og permanent kontakt, der vil muliggøre, at beslutninger, der tages på det centrale niveau vil kunne gennemføres af det lokale center uden unødigt forsinkelse. Den detaljerede tilbagerapportering den modsatte vej vil samtidig gøre, at man centralt til stadighed har et overblik over den øjeblikkelige sygdomssituation og derfor vil kunne allokere indsats og resurser på den mest hensigtsmæssige måde.

Manualen vil blive placeret på I:\VA\VA1\beredskabsplaner, således at der på hvert kontor til stadighed vil være et opdateret eksemplar. Manualen vil direkte kunne udskrives fra computeren.

Manualens enkelte kapitler er opbygget således, at alle oplysninger om de enkelte arbejdsopgaver er samlet i særskilte kapitler. Dette medfører, at der vil finde gentagelser sted fra et kapitel til et andet, men det har til gengæld den fordel, at man ikke skal samle oplysninger forskellige steder i manualen for eksempelvis at håndtere en mistankesituation eller en udbrudssituation.

Definitioner

XX sygdom XX: kvægpest, fåre- og gedepest, smitsomt blæreudslæt hos svin, epizootisk hæmorrhagi hos hjorte, fåre- og gedekopper, vesiculær stomatitis, lumpy skin disease, rift valley fever, bluetongue eller afrikansk hespepest.

Embedsdyrlæge: dyrlæge ansat ved Fødevareregionens veterinærafdeling

Veterinærafdeling: afdeling i Fødevareregionen

DVI: Danmarks Veterinærinstitut

GIS: Geografisk Informations System

CHR: Centralt Husdyrbrugs Register

Kvægpest

Kvægpest er ikke set i Danmark siden 1782.

Ætiologi og epidemiologi

Kvægpest er sygdom hos klovbærende dyr, der er karakteriseret ved feber, necrotiserende stomatitis, gastroenteritis, lymfoid nekrose og høj mortalitet.

Kvægpest skyldes et morbillivirus, der er nært beslægtet med får- og gedepestvirus, hundesygevirus og mæslingevirus. Virustyperne varierer markant i værtsspektrum og virulens. Serum fra rekonvalescente og vaccinerede dyr krydsreagerer med alle virusstammerne i neutralisationstest, men små antigene forskelle har været påvist.

I den epidemiske form er kvægpest den mest dødelige sygdom, der er beskrevet hos kvæg. Modtageligheden varierer mellem de klovbærende dyrearter, og kan optræde subklinisk hos svin.

I områder, hvor kvægpest forekommer endemisk ses infektion af unge dyr efter ophør af maternal immunitet og før en vaccination har effekt. Dette betyder ofte en efterfølgende spredning til får, geder og til vilde klovbærende dyr med risiko for tilbagesmitte til kvægbestanden. Morbiditeten er lav og de kliniske tegn ofte milde. I epidemiske områder inficeres hovedparten af modtagelige dyr og bliver selvbegrænsende, da morbiditeten er næsten 100% og mortaliteten er op til 90%. Kun i meget store populationer kan sygdommen efterfølgende blive endemisk i disse områder.

Virus

Morbilivirus - af Paramyxovirudae familien.

Modstandsdygtighed:

Temperatur: små mængder virus vil være modstandsdygtig ved 56°C/60 min eller ved 60°C/ 30 min.

pH: stabilt mellem 4.0 og 10.0

Kemikalier: tåler ikke fedtopløsende midler

Desinfektionsmidler: tåler ikke de mest almindelige desinfektionsmidler (phenoler, natrium hydroxid 2% osv.)

Overlevelse: kan overleve længe i afkølet eller frossent væv

Transmission og patogenese

Virus udskilles i næseflåd i inficerede dyr i 1-2 dage før dyrene får feber. Efter udbrud af kliniske symptomer er udskillelsen massiv i alle sekreter, men falder hurtigt hos de dyr, der overlever og begynder at danne antistoffer. Smittespredning sker ved direkte kontakt eller tæt indirekte kontakt mellem dyr, og infektionen sker i næse-svælgregionen. Der er ikke risiko for udvikling af carriers, men virusinfektionen vedligeholdes gennem konstant overførsel mellem modtagelige individer.

Efter opformering i lymfeknuderne i næse-svælgregionen, prolifererer virus via det lymfatiske system til slimhinderne i det gastro-intestinale system, samt de øvre luftveje. Vævsskaderne skyldes en direkte cytopatogen effekt af virus. Virale antigener inducerer et kraftigt immunrespons, der hurtigt begrænser infektion med opheling af vævsskaderne, hvis disse ikke er for udbredte.

Kliniske og patologiske symptomer

Efter en inkubationsperiode på 3-15 dage begynder kliniske symptomer at optræde: feber, ophørt ædelyst, og depression. Øje- og næseflåd optræder 1-2 dage efter og indenfor 2-3 dage begynder små nekrotiske læsioner at optræde i mundhulen, der dog hurtigt øges i omfang. Både den hårde og bløde gane er omfattet af skaderne. Øjen- og næseflåd bliver pusagtigt og mulepladen bliver tør og skorpet. Diarré er det sidste symptom, der kan observeres, og kan være vandig, blodig eventuelt indeholdende slimhinder. Dyrene viser tydelige tegn på kraftig abdominal smerte, tørst, og åndenød og dør ofte af dehydrering.

Rekonvalescens er langvarig og kan blive kompliceret af andre infektioner som følge af en generel immunosuppression.

Makroskopiske forandringer ses i tydeligt i hele udstrækning af det gastro-intestinale system og de øvre luftveje i form af store områder med nekroser, og blodfyldninger – det sidste kendes som "zebra-striber" i rectum.

Lymfeknuderne er svulne og ødematøse med nekrotiske foci i Peyerpletterne. Histologisk ses lymfoid og epithelial nekrose med virale syncytier og intracytoplasmatiske inklusioner.

Kontrol

Ved udbrud af kvægpest vil besætningen med tilhørende kontaktbesætninger blive slået ned. Ved bekæmpelsen af kvægpest er det yderst vigtigt at iværksætte ”standstill”, da sygdommen praktisk talt kun overføres ved direkte kontakt mellem dyr.

Det er muligt at vaccinere mod kvægpest, og immuniteten er livslang. Maternel beskyttelse varer i 6-11 måneder. Endemisk kvægpest bekæmpes bedst ved karantæne og ringvaccination eventuelt med nedslagning af syge dyr. I epidemiske områder bekæmpes kvægpest mest optimalt ved hjælp af nedslagning og karantæne.

I lande fri for kvægpest er importkontrol meget vigtigt, eventuelt suppleret med vaccination af dyrene nær grænsen.

Der er international enighed om, at bekæmpe kvægpest globalt ved iværksættelse af massive vaccinationskampanjer – et mål, der snart er inden for rækkevidde.

Fåre- og gedepest (peste des petits ruminants)

Fåre- og gedepest (PPR) er aldrig påvist i Danmark.

Generelt

PPR er bl.a. kendt som pseudokvægpest hos små drøvtyggere. Det er en akut eller subakut virus sygdom hos får og geder og er karakteriseret ved feber, nekrotisk stomatitis, gastroenteritis og pneumoni. Det første kliniske tilfælde blev indberettet fra Elfenbenskysten i 1942 og derefter i Senegal, Ghana, Togo, Benin og Nigeria. Får er mindre modtagelige for sygdommen end geder. Kvæg bliver kun subklinisk inficerede.

Ætiologi og epidemiologi

PPR skyldes et morbillivirus af Paramyxoviridae familien, nært beslægtet med kvægpestvirus. Virus trives især i lymphoidvæv og epithelvæv i det gastro-intestinalesystem.

PPR er prævalent i Vest og Central Afrika og i Mellemøsten. Større epidemiske udbrud kan udslette får og geder i hele området.

Smitte sker gennem tæt kontakt og indespærring fremmer udbredelsen. Sekreter fra syge dyr er den direkte årsag. Subkliniske tilfælde i inkubationstiden er medvirkende til spredning af sygdommen. Hjorte og andre vildtlevende drøvtyggere er medvirkende årsag til spredning.

Både kvæg og svin kan få sygdommen men viser ingen klinik og kan ikke bringe smitten videre til andre dyr.

Virus

Mobilivirus – af Paramyxoviridae familien.

Modstandsdygtighed:

Temperatur: nogle virus modstanddygtige ved 60°C/60 min.

pH: stabilt mellem 4.0 og 10.0

Kemikalier: tåler ikke fedtopløselige midler

Desinfektionsmidler: tåler ikke de fleste desinfektionsmidler (phenoler, natriumhydroxid 2% m.fl.)

Overlevelse: overlever i længere perioder i afkølet eller frossent væv

Kliniske fund

Den akutte form af PPR er ledsaget af pludselig feber 40 – 41°C, ophørt ædelyst og depression. Der optræder hurtigt øjen- og næseflåd. Inkubationstiden er 4 – 5 dage og der begynder at optræde læsioner i mund- og næsehulen. Både den hårde og den bløde gane, samt kinder involveres. Øjen- og næseflåd bliver pusagtigt. Der optræder diarre, hvorved dyret dehydreres. Bronchopneumoni og hoste forekommer senere. Drægtige dyr aborterer. Dyret dør efter 5 – 10 dage.

Makroskopiske forandringer ses tydeligt i hele udstrækningen af det gastro-intestinale system og de øvre luftveje i form af store områder med nekroser, og blodfyldninger – det sidste kendes som "zebra-striber" i rectum.

Lymfeknuderne er svulne og ødematøse med nekrotiske foci i Peyerpletterne.

Histologisk ses lymfoid og epithelial nekrose med virale syncytier og intracytoplasmatiske inklusioner.

Kontrol

Ved udbrud af PPR vil angrebne besætninger blive slået ned. Ved bekæmpelsen er det yderst vigtigt at iværksætte 'stand-still', da sygdommen kun smitter ved direkte kontakt mellem dyr.

Det er muligt at vaccinere mod PPR og immuniteten er ca. 1 år. Endemisk PPR bekæmpes bedst ved karantæne og ring vaccination eventuelt med nedslagning af syge dyr. I epidemiske områder bekæmpes fåre- og gedepest mest optimalt ved hjælp af nedslagning og karantæne.

Smitsomt blæreudslæt hos svin (SVD)

Smitsomt blæreudslæt hos svin (SVD) er aldrig set i Danmark

Generalt

SVD er typisk en forbigående sygdom hos svin med visuculære læssioner i mund og klove. Læssionerne er magen til dem man ved mund- og klovesyge, vesiculær exanthem hos svin og viculær stomatitis, men svin mister ikke konditionen og læssionerne heles hurtigt. Nervøse symptomer er beskrevet men er sjældne.

Sygdommen giver ikke svære produktionstab men er udelukkende interessant pga. differentialdiagnosen til mund- og klovesyge.

Virus kan findes hos kvæg og får, men svin er den naturlige vært.

Sygdommen var først identificeret i Italien i 1966 og senere i Hong Kong, Japan og et antal lande i Europa. Den er blevet udryddet fra enkelte lande bl.a. England og Schweiz.

Ætiologi

SVD skyldes et enterovirus af Picornaviridae familien. Virus spredes ved direkte eller indirekte kontakt eller ved fodring med inficeret svinekød eller svinekødsprodukter. Infektionen giver anledning til viræmi og generelt udbredte vesikler der indeholder store mængder virus.

Virus

Enterovirus – af Picornaviridae familien.

Modstandsdygtighed:

Temperatur: bevarer ved nedkøling eller frysning, men inaktiveres ved 56°C/1 time

pH: stabilt over en bred skala

Desinfektionsmidler: i forbindelse med organiske stof inaktiveres virus ved natrium hydroxid. For person desinfektion uden organiske stoffer kan bruges oxiderende desinfektionsmidler, iodophor, syre osv.

Overlevelse: modstandsdygtig overfor gæring eller rygning. Kan genfindes i skinker op til 180 dage, tørrede pøler i > 1 år og i behandlede tarme i > 2 år.

Kliniske symptomer

De første tegn på sygdom er vesikulære læssioner i munden, på læber eller tryne og på klovene, specielt omkring kronranden. Læssionerne kan være så milde, at de ikke bemærkes, specielt hvis dyrene går på blødt underlag.

Diagnosen baseres på laboratorie test på epitelprøver eller serum. Der benyttes komplementbindingstest eller ELISA, men også vævsdyrkning kan benyttes.

Kontrol

Lande fri for sygdom kan forlange import dyr testet for sygdommen inden importen. Det er meget vigtigt at have kontrol med fodring af svin – specielt frilandsvinebesætninger vil være udsatte i forbindelse med fodring med inficerede madvarer.

Epizootisk hæmorrhagi hos hjorte

Epizootisk hæmorrhagi findes som en variant hos kvæg i Nord og Mellemamerika, Mellemøsten, Afrika, Asien og Australien.

Ætiologi

Epizootisk hæmorrhagi hos hjorte skyldes en serogruppe af Orbivirae, forskellig fra den serogruppe der forårsager Bluetongue. Virus overføres primært med mitter (Culicoides spp. – se under Bluetongue), men kan overføres med sæd. Transplacental smitte kan forekomme.

Virus

Orbivirus – af Reoviridae familien.

Modstandsdygtighed:

Temperatur: inaktiveres ved 50oC/3 timer eller 60oC/15 min.

pH: følsom ved pH<6.0 og >8.0

Kemikalier: inaktiveres med beta-propiolacetone

Desinfektionsmidler: inaktiveres med iodiophoer og phenoler

Overlevelse: meget stabilt når det findes sammen med protein – har overlevet i årevis i blodprøver ved 20oV.

Kliniske symptomer

Ødemer, blødninger og cirkulationsforstyrrelser som følge af karvægsbeskadigelser. Post mortem ses sekundær bronchopneumoni samt ødem og blødninger i en lang række organer og i skeletmuskulaturen.

Fåre- og gedekopper

Sygdommen var sidst set i Danmark i 1879. Sygdommen er alvorlig, ofte fatal, karakteriseret ved vidspredte skineruptioner. Begge sygdomme findes i sydøst Europa, Afrika og Asien.

Ætiologi

Fåre- og gedekopper skyldes begge et poxvirus, der er tæt relaterede. Virus er også tæt relateret til lumpy skin disease virus. Enkelte af de to virusstammer kan inficere både får og geder.

Virus

Capripoxvirus – af Poxviridae familien.

Modstandsdygtighed:

Temperatur:	følsom ved 56oC/2 timer eller 65oC/30 min.
pH:	følsom til høj base eller syre pH
Kemikalier:	følsom til æter (20%), kloroform og formalin (1%)
Desinfektionsmidler:	inaktiveres ved phenol (2%) i 15 min.
Overlevelse:	kan overleve i mange år i tørre skorper ved stuetemperatur.
Virus	overlever i uld i 2 mdr. og i omgivelser op til 6 mdr.

Kliniske symptomer

Inkubationstiden for fårekopper er 4 – 8 dage og for gedekopper 5 – 14 dage. De kliniske symptomer er ens for de to sygdomme, men der er en tendens til at sygdommen er mildere hos geder end hos får.

Symptomerne er: feber, svulne øjenlåg med pusagtigt flåd og vidtspredte skinlæssioner og ses hurtigst på mule, øre og andre mindre behårede arealer. Læssionerne på huden starter som erytematøse områder men rejser sig hurtigt som Cirkulære pletter med afgrænsede kanter pga. inflammation.

Herefter begynder læssionerne at tilbagedannes og der opstår nekrose af huden, der derved danner en hård, mørk skorpe, der er skarpt adskilt fra det omkring liggende væv. Heling af vævet under skorpen tager flere uger. Fjernes skorpen ses et stjerneformet ar uden hår eller uld.

I svære tilfælde kan ses læssioner i lungerne.

Sygdommen giver efter heling en solid immunitet. Der kan vaccineres mod sygdommen, hvor en levende vaccine giver en længere immunitet end en dræbt. Lumpy skin disease vaccine kan også bruges.

Det er foreslået at sygdommen kan være luftbåren, smitte ved direkte kontakt med sår eller overføres med insekter.

Differentialdiagnosen er sygdommen orf, der giver lignende sår omkring munden.

Vesikulær stomatitis

Vesikulær stomatitis har aldrig været påvist i Danmark.

Generelt

Vesikulær stomatitis, (VS) er karakteriseret ved feber og blærer (vesikler) på slimhinden i mundhulen, på overfladen af tungen, patterne og ved kronranden. Vesikler kan forekomme andre steder på kroppen. Kvæg, heste og svin er modtagelige for sygdommen, mens får og geder kun sjældent ses med sygdommen.

En lang række andre pattedyr (rovdyr, aber, og gnavere kan inficeres eksperimentielt).

Vesikulær stomatitis er især et problem på det amerikanske kontinent.
Ætiologi og epidemiologi

Det stav-lignende virus tilhører rhabdovirusgruppen, hvis medlemmer kan inficere pattedyr, fisk, insekter og planter.

Der er isoleret to distinkte serotyper: New Jersey og Indiana, hvoraf den sidstnævnte har tre undertyper. Der er ikke krydsimmunitet mellem de to serotyper, eller mellem vesikulær stomatitis, mund- og klovesyge, vesikulær exanthem, og smitsom blæreudslæt hos svin (SVD).

VS er ikke så smitsom som mund- og klovesyge. Virus spreder sig hurtigt i en besætning, og op til 90% af dyrene kan vise kliniske symptomer på VS, og næsten alle dyr vil have antistoffer. Virus findes i rigelige mængder i såvel blærevæske som blærevæg, og infektiviteten er størst lige når vesiklerne sprænger eller kort tid efter. Læsionerne er imidlertid ufarlige efter 5-6 dage.

VS optræder oftest epidemisk i tempererede regioner og endemisk i varmere regioner. Insekter, især fluer, kan fungere som vektorer, men også flytning af dyr er medvirkende til spredning af sygdommen.

Begge VS-serotyper kan spredes med phlebotomin sandfluer, og transovarielt. I endemiske regioner (Mexico, Centralamerika, og det nordlige af Sydamerika) kan sygdommen optræde hele året, men observeres hyppigst i slutningen af våde perioder. Virus kan sandsynligvis persistere.

Den primære infektionsrute kendes ikke, men antages at være gennem huden eller respirationsvejene. Generaliserede infektioner kan forekomme og viræmi er ikke usædvanlig.

Virus

Vesiculovirus – af Rhabdoviridae familien.

Modstandsdygtighed:

Temperatur: inaktiveres ved 58°C i 30 min

pH: stabilt mellem 4.0 og 10.0

Kemikalier: følsomt til æter og andre organiske opløsningsmidler

Desinfektionsmidler: tåler ikke formalin (1%)

Overlevelse: overlever i lange perioder ved lave temperaturer

Kliniske symptomer

Inkubationsperioden er 2-8 dage – eller måske længere. Savlen er ofte det første tegn på sygdommen. Ved undersøgelse af mundhulen ses små hvide vesikler. Læsionerne varierer i størrelse; enkelte er på størrelse med en ært, mens andre kan andrage hele tungens overflade.

Hos heste ses læsionerne primært på den bageste del af tungen, men også den indersiden af læberne og tandkødet kan have blærer.

Hos kvæg ses læsionerne på den hårde gane, læberne og tandpladen, og i sjældne tilfælde også på mulen og næsen. Sekundære læsioner ved kronranden og på patterne (malkekvæg) er almindelige.

Ved svin er halshed ofte det første tegn på sygdommen da kronrandslæsioner er hyppigt forekommende.

Feber forekommer i umiddelbar tilslutning til dannelsen af vesiklerne. Almindeligvis er sygdommen ukompliceret med helbredelse efter ca. 2 uger. I malkekvægsbesætninger kan sekundær mastitis forårsage store tab.

Antistoffer persistere livslangt, men alligevel kan genudbrud eller reinfektion ses.

Diagnose

VS er især betydende på grund af den store lighed med mund- og klovesyge, vesikulær exanthem og smitsom blæreudslæt hos svin. Derfor er det uhyre vigtigt at få en korrekt diagnose.

Såfremt det er heste, der er angrebet er det ikke noget problem, da disse ikke er modtagelige for mund- og klovesyge.

Behandling og kontrol

Der foretages ikke en behandling af sygdommen. Såfremt der opstår en mistanke om Vesikulær Stomatitis, der ikke kan afvises af den regionale veterinærchef, bliver den berørte besætning sat under offentligt tilsyn og der udtages materiale til undersøgelse på Danmarks Veterinærinstitut.

Veterinærafdelingen i fødevareregionen foretager smitteopsporing til andre besætninger, der har modtaget dyr fra besætningen. Endvidere smitteospores kontaktbesætninger. Sådanne kontaktbesætninger sættes også under offentlig tilsyn.

Kapitel 2

Lovmæssige bestemmelser om bekæmpelse af XX sygdom XX

Bestemmelser for bekæmpelse af kvægstætte, fåre- og gedepest, epizootisk hæmorrhagi hos hjorte, fåre- og gedekopper, vesikulær stomatitis, lumpy skin disease, rift valley fever og afrikansk hestepest er fastsat i Lov nr. 351 af 2. juni 1999 om sygdomme og infektioner hos dyr med senere ændringer. Bestemmelser for bluetongue er fastsat i bekendtgørelse nr. 97 af 20. februar 2002 om bekæmpelse af bluetongue og smitsomt blæreudslæt hos svin er fastsat i bekendtgørelse nr. 916 af 15. december 1987 om ondartede smitsomme sygdomme hos svin.

Alle sygdommene i henhold til ovennævnte bestemmelser anmeldepligtige, d.v.s. at ejeren skal straks tilkalde dyrlæge ved mistanke om forekomst af en af disse sygdomme. Mistanke om en af disse sygdomme opstår, såfremt der forekommer symptomer som beskrevet i kapitel 1. Kan dyrlægen efter undersøgelse af besætningen ikke afvise mistanken, skal dyrlægen straks underrette den lokale fødevareregion. En embedsdyrlæge fra fødevareregionens veterinærafdeling gennemgår besætningen, og såfremt mistanken ikke umiddelbart kan afvises, udtager embedsdyrlægen materiale til undersøgelse på DVI, Lindholm. Besætningen sættes under tilsyn af fødevareregionens veterinærafdeling d.v.s.

dyr, der kan smittes af sygdommen må ikke fjernes fra ejendommen, færdsel til eller fra ejendommen af mennesker og til- eller fraførsel af andre dyr, produkter, maskiner, transportmidler m.v. må kun ske med tilladelse fra fødevareregionen, og der skal ske desinfektion ved indgange og udgange til staldene og ved ejendommens ind- og udgange. Fødevareregionen foretager en foreløbig kortlægning af mulige smittefarlige kontakter.

Når DVI påviser XX sygdom XX i det indsendte materiale, bliver samtlige dyr på bedriften aflivet og ført til destruktion. Besætninger, der har fået tilført dyr fra eller leveret dyr til besætningen eller på anden måde har haft smittefarlig kontakt med besætningen sættes under offentlig tilsyn s.f.a. mistanke om sygdommen. Kød af svin, der er slagtet i den periode, hvor smitten antages at have været til stede, opspores så vidt muligt og underkastes destruktion eller anden behandling med henblik på inaktivering af eventuelt tilstedeværende virus. Dette gælder ligeledes alt materiale eller affald, der kan indeholde virus og som opbevares på ejendommen, samt sæd, embryoner og oocytter, der er opsamlet i den periode, hvor smitten antages at have været til stede. Stalde, maskiner og materiel rengøres og desinficeres.

For de ikke-vektorbårne sygdomme oprettes en beskyttelseszone med en radius på mindst 3 km og en overvågningszone med en radius på mindst 10 km omkring den smitteramte ejendom.

I begge zoner gælder følgende:

Ejeren skal anmelde alle døde eller syge dyr til fødevareregionen.

Forbud mod flytning af dyr.

Køretøjer, der har været anvendt til transport af husdyr og eventuelt kontamineret materiale, kan kun forlade zonen, når de er rengjort og desinficeret efter fødevareregionens anvisninger.

Andre dyrearter end de modtagelige kan kun til- og fraføres bedrifter med fødevareregionens tilladelse.

Sæd, embryoner og oocytter af dyr kan kun til- og fraføres med fødevareregionens tilladelse.

Hunde, katte og fjerkræ kan påbydes indespærret og om fornødent aflivet.

Der kan fastsættes begrænsninger på personers færden og forbud mod offentlige forlystelser.

Uanset forbuddet mod flytning af dyr kan fødevareregionen meddele tilladelse til flytning på særlige betingelser af dyr fra en bedrift direkte til et slagteri eller til en anden bedrift inden for zonen. Kød fra dyr slagtet efter en sådan tilladelse skal underkastes varmebehandling med henblik på inaktivering af eventuelt tilstedeværende virus.

Antallet af besætninger i begge zoner gøres op.

Zonerne kan ophæves, når samtlige besætninger har været undersøgt klinisk efter Fødevarerdirektoratets anvisninger og med tilfredsstillende resultat.

For de vektorbårne sygdomme (bluetongue, rift valley fever, lumpy skin disease og afrikansk hestepest) oprettes zoner efter anvisning fra Fødevarerdirektoratet.

Kapitel 3

Mistanke om kvægepest, fåre- og gedepest, smitsomt blæreudslæt hos svin, epizootisk hæmorrhagi hos hjorte, fåre- og gedekopper, vesiculær stomatitis, lumpy skin disease eller rift valley fever i henhold til bilag I i rådets direktiv 92/119/EØF, samt afrikansk hestepest i henhold til rådets direktiv 92/35/EØF og bluetongue i henhold til rådets direktiv 2000/75/EF

1. Fødevarerregionernes checkliste ved mistanke om sygdommene i henhold til rådet direktiv 92/119/EØF, 92/35/EØF eller 2000/75/EF.

a. formular telefonisk anmeldelse af mistanke

2. Instruks for praktiserende dyrlæger / formular

3. Udtagning og indsendelse af materiale til diagnostisk undersøgelse

a. blanketter til brug ved indsendelse

b. spørgeskema - epidemiologisk undersøgelse

4. Påbud og restriktioner til besætningsejer
formular

erklæring vedrørende tilbageholdt mælk

erklæring fra mejeri

5. Planlægning indtil lab.diagnose foreligger

a. nedslagning

b. container

c. rottebekæmpelse

d. zoner / afgrænsning

e. bedrifter i zoner / register

3.1 Checkliste/mistanke

Anmeldelse modtages fra praktiserende dyrlæge eller evt. ejer

Benyt formular 3.1.a - " Telefonisk anmeldelse af mistanke om XX sygdom XX", der angiver

- telefonisk instruktion af praktiserende dyrlæge

- telefonisk instruktion af besætningsejer

- telefonisk orientering af Fødevaredirektoratet og DVI

telefonisk orientering af embedsdyrlæger i fødevarerregionen med henblik på transport og forsendelse af evt. udtaget materiale.

Formularen mailes til VA1, afdelingspostkassen, senest 2 timer efter anmeldelsen.

En embedsdyrlæge fra Fødevarerregionens veterinærafdeling skal indenfor 3 timer efter anmeldelsen være tilstede på adressen medbringende stående beredskabsudstyr (se kap.13).

En embedsdyrlæge fra Fødevarerregionens veterinærafdeling parkerer sin bil i passende afstand fra staldbygningerne og ifører sig overtrækstøj, inden staldområdet betrædes. Det påkrævede beredskabsudstyr medbringes.

En embedsdyrlæge fra fødevarerregionens veterinærafdeling optager mundtlig anamnese - undersøger det (de) suspekterede dyr - afviser evt. mistanken eller udtager evt. materiale (se afsnit 3.3) til af- eller bekræftelse af mistanken.

Evt. udtaget materiale fremsendes til DVI, Lindholm. Materialet transporteres evt. fra ejendommen af en anden embedsdyrlæge fra Fødevarerregionens veterinærafdeling, der venter på et passende sted. (se afsnit 3.4)

Fødevaredirektoratets husdyrsydomskontor VA1 underrettes om mistanken er

- velbegrunderet
- mindre begrundet
- afvises

Information til anden side (politi, branche, modtageslagteri m.fl.) overlades til Fødevaredirektoratet centralt.

Epidemiologisk undersøgelse finder sted på baggrund af formularen "Mistanke om XX sygdom XX" (se afsnit 3.4.a) Formularen mailes til VA1, afdelingspostkassen, senest 2 timer efter hjemkomsten til regionskontoret

Påbud meddeles til

- besætningsejer (formular 3.4)
- praktiserende dyrlæge (formular 3.2)

Efter afsluttet besøg kører embedsdyrlægen fra Fødevarerregionens veterinærafdeling direkte til servicestation med henblik på vask og rengøring af bil. Fra servicestationen køres til eget hjem (uanset om der benyttes tjenestevogn), og dyrlægen går i bad og klæder om.

Embedsdyrlægen fra Fødevarerregionens veterinærafdeling er i karantæne i mindst 48 timer, eller indtil diagnosen afkræftes. Det anvendte køretøj må i samme periode ikke anvendes til tjenestebesøg på landbrugsejendomme. Dyrlægen vil kunne benytte sit kontor i karantæneperioden.

Hvis resultatet af DVI's undersøgelse er negativ, og embedsdyrlægen kan afvise mistanken om XXSYGDOMXX, meddeles dette til Fødevaredirektoratets husdyrsydomskontor, VA1. Kan mistanken på trods af det negative resultat ikke afvises, drøftes det videre forløb med Fødevaredirektoratets husdyrsydomskontor, VA1.

3.1.a Telefonisk anmeldelse af mistanke om XX sygdom XX

Modtager:

Dato: Kl.:

Anmelder (navn, adresse, tlf.nr.):

Besætning/ejer:

Adresse:

Tlf.nr.   CHR-nr.:

Praktiserende dyrlæge:

Praksis nummer:

Dyr:

Andre dyr på ejendom:

Findes overtrækstøj til embedsdyrlægen:

Symptomer (i hvor lang tid, hos hvilke dyr, klinik, obduktion):

Smittefarlige kontakter (dato, navn)

Køb:

Salg/levering:

Til udlandet (dyr, køretøjer, personer):

Følgende er aftalt med dyrlægen:

Forbliver på stedet indtil kl.   /karantæneres i eget hjem.
Andet:

Udtaget følgende materiale:

Besætningsejer: Ingen dyr må fjernes fra besætningen. Intet må fjernes fra ejendommen. Ingen personadgang til besætningen. Ingen personer, der har haft adgang til staldene må forlade ejendommen.
Andet:

Embedsdyrlægen forventes at ankomme til besætningen kl. ca.:
Yderligere aftaler/bemærkninger:

Orientering

FØDEVAREDirektoratET:

Dato: Kl.:   Modtager:

Bemærkninger:

DVI:

Dato: Kl.:   Modtager:

Bemærkninger:

VET.AFD. I FØDEVAREREGIONEN:

Dato: Kl.:   Modtager:

Bemærkninger:

3.2 Påbud for dyrlæger

For dyrlæge

i forbindelse med MISTANKE om XX sygdom XX den:

kl.:   i besætningen tilhørende:

Det påbydes Dem herved følgende:

Der skal straks foretages en omhyggelig rengøring og desinfektion af instrumenter, hjælpemidler, overtrækstøj m.m., som har været anvendt under Deres besøg i ovennævnte besætning. Anvendte engangsmaterialer o.lign. skal efterlades på ejendommen. Inden De forlader ejendommen skal De foretage vask af ansigt, hænder og arme. Som desinfektionsmiddel skal anvendes 2 o/oo natriumhydroxydopløsning eller lign.

Såfremt Deres bil ikke har været parkeret i sikker afstand fra staldbygningerne skal De, inden De kører herfra, foretage vask og desinfektion af bilens dæk, hvorefter de skal køre direkte til nærmeste vaskehal med henblik på udvendig rengøring af bilen.

De skal fra vaskehallen køre direkte til Deres private hjem og undgå smittefarlig kontakt med personer, faciliteter og fælles udstyr med tilknytning til den praksisenhed, De er tilknyttet. Ved hjemkomsten skal De rengøre og desinficere ejendommen skal vaskes/renses og desinficeres.

Herudover skal De gå i bad og foretage omskiftning af tøj fra inderst til yderst.

Inden for de næste 48 timer må De hverken direkte eller indirekte have kontakt med for sygdommen modtagelige dyr, medmindre mistanken i mellemtiden er blevet afkræftet.

Dato & klokkeslæt

Embedsdyrlæge i veterinærafdelingen

3.3 Udtagning og indsendelse af materiale til undersøgelse for XX sygdom XX

Generelt udtages prøvemateriale af suspekterte dyr efter følgende retningslinier:

Kvægpest

Laboratoriediagnosen stilles ved påvisning af virus i stabiliseret blod, lymfeknuder og milt samt ved påvisning af antistof i blod og vævsvæsker.

Fåre- og gedepest (PPR)

Diagnosen stilles ved påvisning af virus i stabiliseret blod, vævsvæsker, lymfeknuder, tonsiller, milt eller lungevæv.

Smitsom blæreudslæt hos svin (SVD)

Undersøgelsen gennemføres som ved mund- og klovesyge på vesikelmateriale (ELISA og virusisolation) samt undersøgelse af blodprøver for indhold af antistof.

Epizootisk hæmorrhagi hos hjorte

Diagnosen stilles ved påvisning af virus i stabiliseret blod, lymfeknuder og milt samt ved påvisning af antistoffer ved immundiffusion, ELISA og neutralisationstest. Serologisk er diagnosen ikke altid entydig, idet krydsreaktioner mellem bluetongue og epizootisk hæmorrhagi hos hjorte kan forekomme.

Fåre- og gedekopper

Diagnosen stilles ved hjælp af elektronmikroskopi og virusisolation fra materialet på cellekultur af lam og efterfølgende immunfluorescenceteknik. Der skal indsendes hudbiopsier af 1 uge gamle læsioner, biopsier af lungelæsioner og parrede blodprøver.

Vesikulær stomatitis (VS)

Undersøgelsen gennemføres som ved mund- og klovesyge på vesikelmateriale (komplementbinding og virusisolation).

Lumpy skin disease (LSD)

Diagnosen stilles ved hjælp af elektronmikroskopi samt ved virusisolation fra materialet på cellekultur af lammetetis og efterfølgende bekræftelse ved immuniflourescentsteknik. Der skal indsendes hudbiopsier af tidlige læsioner – en fixeret til histopatologi og en i et medium til virusisolation. Andre læsioner fra subcutis eller mundhulen, selv tørre læsioner fra huden kan indsendes.

Blodprøver kan indsendes frossent både fra akut syge dyr og overlevende.

Rift valley fever

Diagnosen stilles ved påvisning af virus i blod, milt eller hjernevæv efter podning af mus og cellekultur. Der kan supplerende foretages antistofundersøgelse af HI og ELISA.

Bluetongue

Diagnosen stilles ved påvisning af virus i stabiliseret blod, lymfeknuder og milt samt ved påvisning af antistoffer ved immundiffusion, ELISA og neutralisationstest. Serologisk er diagnosen ikke altid entydig, idet krydsreaktioner mellem bluetongue og epizootisk hæmorrhagi hos hjorte kan forekomme.

Afrikansk hestepest

Diagnosen stilles ved påvisning af virus i stabiliseret blod eller milt i den febrile fase. I den senere fase suppleres med antistofundersøgelse.

Kontaktdyr

Et repræsentativt udsnit af dyr, der befinder sig eller har befundet sig i nærheden af det suspekterede dyr undersøges for klinisk tegn på sygdom.

Emballering og mærkning af prøver

Kontakt DVI, Lindholm, for nærmere anvisning. Prøven skal dog mindst mærkes med dyrets CKR-nummer og ejendommens CHR-nummer. Udtages flere prøver skal disse mærkes individuelt.

Prøverne skal inden forsendelse nedkøles, og de må under transporten ikke udsættes for frostgrader eller høje temperaturer.

Besætningsblodprøvning

Efter indsendelse af ovennævnte prøver kan det efter aftale med DVI være nødvendigt at udtage blodprøver af et repræsentativt udsnit af besætningens dyr.

Blodprøver til påvisning af antistoffer udtages af de første 20 dyr, der har været i kontakt med det suspekterede dyr samt 25% af samtlige af besætningens dyr derudover. Prøverne udtages jævnt fordelt fra alle besætningens enheder i samme forhold.

Fremsendelsesmåde

De udtagne prøver skal så hurtigt som muligt sendes til DVI, der i forvejen skal være orienteret om prøvernes ankomst. Det vil ofte være hensigtsmæssigt at tilkalde en af embedsdyrlægerne fra fødevareregionens veterinærafdeling på det tidspunkt, hvor anmeldelsen om mistanken indløber til veterinærchefen og lade denne forestå forsendelsen af det udtagne materiale fra besætningen til DVI. Den valgte forsendelsesmåde vil være afhængig af de praktiske omstændigheder.

a. Bil.

Embedsdyrlægen bringer prøverne direkte til Lindholms anløbsbro i Kalvehave eller til et forud med DVI aftalt mødested på Sjælland. DVI vil da forestå transporten af prøverne det sidste stykke af vejen

b. Fly.

Prøverne afsendes fra lokal lufthavn og forsendes til Københavns Lufthavn, hvor de vil blive afhentet af DVI, der i forvejen er blevet orienteret om det forventede ankomsttidspunkt for forsendelsen.

3.3.a Blanketter til brug ved indsendelse

Blanket til brug ved indsendelse af materiale for **Rift Valley fever**

TIL DVI, Lindholm, 4771 Kalvehave.

Tlf.nr.: 35 30 01 00. Tlf.nr. udenfor normal kontortid: 20 83 93 27.

Besætningsejer:

Adresse:

Tlf.: _____ CHR-nr.

Besætningsstørrelse, kvæg: _____ får: _____ geder:

Anamnese:

Materiale til undersøgelse:

						Nødvendigt				Ønskeligt
Får/ ged/ kvæg/ nr.	K ø n	Alder	Lev en- de	Selv død	Af- livet	Stabili seret blod.	Lever	Milt	Hjerne	Fostre

Afkryds venligst

Kliniske symptomer før aflivning (afkryds):

Får/ ged/ kvæg nr.	Temp.	Nedstemt og utilbøjelig til at bevæge sig	Bugsmerter	Diarre	Ikterus

Obduktionsfund / læsioner i organer (afkryds):

Får/ ged/ kvæg nr.	Lever	Milt	Lymfeknuder

Prøven afsendt den: _____ kl.:

(underskrift/stempel)

Kliniske symptomer før aflivning (afkryds):

Får/ ged/ kvæg/ svin/ hest nr.	Temp.	Blærer/sår	
		Læber tunge mundhul e	Kronrand, klovspalte

Obduktionsfund / læsioner i organer (afkryds):

Får/ ged/ kvæg/ svin/ hest nr.	Temp.	Blærer/sår	
		Læber tunge mundhul e	Kronrand, klovspalte

Prøven afsendt den: _____ kl.:

(underskrift/stempel)

Kliniske symptomer før aflivning (afkryds):

Får/ ged/ kvæg/ horte nr.	Temp.	Stase og ødemer i ansigt, ører og øjelåg	Hæmorrhagi og ulcerationer på tunge og i mundhule	Hæmorrhagi i kronrand/halt hed

Obduktionsfund/læsioner i organer (afkryds):

Får/ ged/ kvæg/ horte nr.	Tunge/m und hule	Kronrand	Lungeødem	Hydrothorax	Muskeldeg eneration

Prøven afsendt den: _____ kl.:

(underskrift/stempel)

Kliniske symptomer før aflivning (afkryds):

Får/ ged / kv æg nr.	Tem p.	Nedst emt- hed og anorex i	Forsto p- pelse	Diarr e	Rhinitis/ konjunk tivitis	Erosioner og nekroser på læber og i mundhule	Erosioner og nekroser på vulva i vagina og på preputium

Obduktionsfund/læsioner i organer (afkryds):

Får/ ged/ kvæg nr.	Mundhule og spiserør	Mave-tarm (zebrastrib ning i tyktarm og endetarm)	Milt	Lunge	Lymfe knuder	Vulva, vagina og preputium

Prøven afsendt den: _____ kl.:

(underskrift/stempel)

Kliniske symptomer før aflivning (afkryds):

Får/ ged/ kvæg nr.	Temp.	Knuder/ pabler/ vesikler	Rhinitis	Konjunktivitis	Lunge symptomer	Hævede lymfeknuder

Obduktionsfund/læsioner i organer (afkryds):

Får/ ged/ kvæg nr.	Hud	Tunge/ mund- hule	Trachea/ Lunge	Spiserør/ Mave-tarm	Lymfe knuder

Prøven afsendt den: _____ kl.:

(underskrift/stempel)

Obduktionsfund/læsioner i organer (afkryds):

Hest nr.	Ødemer	Hydrothorax	Hydropericardium

Prøven afsendt den: kl.:

_____
(underskrift/stempel)

3.4.a. Spørgeskema – mistanke om XXsygdomXX

BASISOPLYSNINGER (se evt. udskrift af CHR)

Ejers navn:

Adresse:

Tlf.nr.:   CHR-nr.:

Besætningsadresse:

Andre ejendomme:

Er der dyr på disse ejendomme/hvilke?

Dyrlæge:

Evt. sundhedsrådgivningsaftale:

BESÆTNINGEN

Antal dyr i besætningen:

Aldersfordeling:

Andre dyr:

Gødningshåndtering:

Fodring (foderemner, færdigfoder, hjemmeblandet foder, foderleverandør, leverancedatoer, affaldsfodring):

Personale og andre med daglig kontakt til besætningen:

Husbondafløsning (datoer og navne):

BESÆNINGSKONTAKTER

Køb de seneste 6 måneder:

Købsdato, antal dyr (CKR-nr.) og sælger CHR-nr. (evt. vedlæg liste):

Formidler/handelsmand/marked:

Vognmand/transportør:

Salg de seneste 6 måneder

Salgsdato, antal dyr (CKR-nr.) og modtagerbesætning CHR-nr. (evt. vedlæg liste):

Formidler/handelsmand/marked:

Vognmand/transportør:

Personkontakter i besætningen:

Dato, navn, anledning til besøget:

Til andre besætninger:

Dato, navn, besætningsadresse, CHR-nr.:

Besøg i udlandet:

Dato, navn, land:

Kontakt til udenlandske dyrehold:

Hjembringelse af levnedsmidler:

Gæster, turister på ejendommen:

Dato, navn, nationalitet:

Medbragt levnedsmidler til ejendommen?

Kontakt med besætningens dyr?

Besætninger indenfor afstand af 1 km.

Navn, adresse, CHR-nr., besætningssammensætning (se evt. vedlagt liste):

LAV SKITSE OVER EJENDOMMEN MED ANGIVELSE AF

Indgang til staldområdet

Staldafsnit, dyrenes placering, de svinepestmistænkte dyrs placering

Udleveringsområde for dyr

Modtagerområde for dyr

Placering af kadavere til destruktion

Møddingsplads/gyllebeholder

Foderindlevering

Ventilation

MISTANKEN

Ejeren:

Tidspunkt for observation af første symptomer (hvilke og hos hvilke grupper af dyr)?

Er der indkøbte dyr blandt de mistænkte?

Sidste flytning i besætningen af de mistænkte dyr (tidspunkt, hvorfra og hvortil)?

Behandling med medicin af de mistænkte dyr?

Sygdomsforekomst og behandling i besætningen de seneste 2 måneder?

Dyrlægen

Navn:

Adresse:

Besøgsdatoer/problemer i besætning/behandlede dyr/udleveret medicin:

NB! Kopi af behandlingsanvisninger, journaler m.m.

Anmeldelsen:

Mistanken anmeldt af:

Dato: kl.:

På grund af (symptomer, anamnese):

Veterinærchefens undersøgelse

Navn:

Dato: kl.:

Angrebne dyr, antal, alder og staldafsnit:

Antal døde:

Symptomer:

Materiale indsendt til DVI:

Vurdering og diagnose

Mistanken vurderes a være MINDRE BEGRUNDET/VELBEGRUNDET, hvilket er meddelt Fødevaredirektoratet den kl.:

Laboratorieresultat:

Modtaget den: kl.:

Diagnose:

3.4 Påbud besætningsejer

Dato:

Navn:

Adresse:

Vedr. besætning på følgende adresse:

Da der er mistanke om forekomst af XX sygdom XX blandt dyr i Deres besætning, påbydes De – jf. Lov nr. 351 af 2. juni 1999 om sygdomme og infektioner hos dyr eller når det drejer sig om bluetongue bekendtgørelse nr. 97 af 20. februar 2002 om bekæmpelse af bluetongue eller når det drejer sig om SVD bekendtgørelse nr. 916 af 15. december 1987 om ondartede smitsomme sygdomme hos svin – at holde Dem følgende efterretteligt:

Indkørslen til ejendommen skal afspærres, og der skal opsættes skilte med teksten ”smitsom sygdom - adgang forbudt”.

Alle bedriftens modtagelige dyr skal holdes i deres stalde eller lukkes inde andetsteds, hvor de skal isoleres. I tilfælde af mistanke om de vektor bårne sygdomme afrikansk hestepest eller bluetongue skal dyrene, bygningerne de huses i samt omgivelserne behandles med et tilladt insekticid. For så vidt angår fritgående dyr er følgende aftalt:

Det forbydes at føre modtagelige dyr til og fra bedriften. Dette forbud omfatter også kadavere af sådanne dyr.

Intet må fjernes fra bedriften. Dette omfatter foruden ovennævnte også sæd, æg, embryoner, kød, foder, redskaber, maskiner, gødning, gylle, ajle m.m. Desuden skal mælken tilbageholdes og 'Erklæring vedr. tilbageholdt mælk' og 'Erklæring fra mejeriet' skal udfyldes (skal streges ud hvis det ikke er en kvægsygd).

Personer og køretøjer må ikke få adgang til eller forlade bedriften uden veterinærchefens tilladelse.

Der skal ske skift af fodtøj og yderste lag beklædning når stalden forlades.

Der skal opstilles kar med desinfektionsmidler ved adgang til stalde og indkørsel til ejendommen.

De kan klage over dette påbud til Fødevederedirektoratet inden 4 uger fra modtagelsen af dette brev. En evt. klage indsendes til Fødevareregion XX og bedes adresseret således:

Fødevederedirektoratet
c/o Fødevareregion XX

Dato

Embedsdyrlæge i veterinærafdelingen (underskrift)

Kopi: VA1

3.4.b Erklæring vedr. tilbagehold mælk

Ejererklæring

I anledning af udbrud af XX sygdom XX/mistanke om XX sygdom XX i min besætning har jeg på foranledning af dyrlægen/veterinærchefen tilbageholdt mælken fra min besætning i tiden fra den _____ til den _____

Mælken har indtil sygdommens udbrud været leveret til mejeri

i _____ under leverandør nr. _____

Den samlede mælkemængde, som blev produceret i ovennævnte periode, udgjorde

Den _____	kg
den _____	kg
den _____	kg
den _____	kg
den _____	kg
den _____	kg
i alt _____	kg

Antallet af malkende køer i sygdomsperioden udgjorde stk. _____

Race _____

Den tilbageholdte mælk er (sæt kryds):

_____ af veterinærchefen tilladt anvendt til foderbrug på ejendommen

_____ efter veterinærchefens ordre blevet destrueret på ejendommen

Foranstående erklæring afgives på tro og love.

Dato _____

Ejerens (brugerens underskrift) _____

Fuldstændig postadresse og telefonnummer: _____

Kopi: VA1

3.4.c Erklæring fra mejeri

At mælken fra forannævnte besætning leverandør nr. _____ til _____ har været unddraget mejeriet i tiden fra den _____ til _____ begge dage inklusive, erklæres herved.

Mælkemængde og kg. pris de sidste 14 dage før tilbageholdelsen

Den	kg á	øre, den	kg á	øre
den	kg á	øre, den	kg á	øre
den	kg á	øre, den	kg á	øre
den	kg á	øre, den	kg á	øre
den	kg á	øre, den	kg á	øre
den	kg á	øre, den	kg á	øre
den	kg á	øre, den	kg á	øre

Dato:

Stempel
Mejeriets navn, adr. og tlf. nr.

Underskrift

Kopi: VA1

3.5 Planlægning indtil laboratoriediagnose foreligger

a. Nedslagning af besætningen.

Der skal på ejendommen udpeges en aflivningsplads. Aflivningspladsen skal kunne indhegnes evt. med store halmballer, og der skal være adgang til pladsen med en gravemaskine med frontskovl til opsamling af kadaverne og efterfølgende placering af disse i en container fra destruktionsanstalten. Der skal i nærheden af aflivningspladsen være adgang til elektricitet til aflivningsudstyret.

Aflivningspladsen skal være bekvemt placeret i forhold til staldbygningerne.

Kontakt aflivningsholdet, således at det har god tid til at efterse aflivningsudstyret og få udbedret evt. mangler, inden aflivningen skal finde sted.

Da mindre dyr vil skulle aflives ved intracardial injektion af barbitursyrepræparat bør de nødvendige mængder af aflivningsmiddel rekvireres på apotek.

Når det drejer sig om bluetongue, nedslås dyrene kun i det omfang, Fødevarestyrelsen skønner det nødvendigt for at hindre smittespredning.

b. Eksempel på containere til aflivede svin.

Kontakt destruktionsanstalten med henblik på at få oplyst antallet af containere, der vil kunne stilles til rådighed. Med baggrund i disse oplysninger samt antallet af dyr i besætningen og køretiden mellem besætningen og destruktionsanstalten vil man kunne lave en vurdering af antallet af containere, der er behov for under aflivningsproceduren, således at arbejdet vil kunne forløbe uhindret og uden stop.

EKSEMPEL:

Containerkapacitet (c): 8 tons

Aflivningskapacitet (a): 150 svin / time - dette vil stort set gælde uanset svinenes størrelse

Grisenes gns.vægt (b): 70 kg

Køretid (d): 1 time, d.v.s. det varer ca. 3 timer fra containeren forlader ejendommen til den kommer tilbage igen i tømt, rengjort og desinficeret stand.

Dette betyder, at der er behov for følgende antal containere:

$a \times b \times d / c$ eller i det aktuelle eksempel

$150 \times 70 \times 3 / 8000 = 3,9$ i.e. 4 containere

Da der er ligefrem proportionalitet mellem svinenes gns.vægt og det nødvendige antal containere, vil der skulle benyttes flere containere i forbindelse med aflivning af voksne dyr end i forbindelse med aflivning af afkom. Man vil derfor kunne få et bedre

flow i aflivningen og holde gang i alle containere, såfremt der alternerende aflives større og mindre dyr.

Kontakt veterinærchefen, der har tilsyn med destruktionsanstalten, med henblik på dennes tilrettelæggelse af modtagelse af aflivede dyr.

c. Rottebekæmpelse.

Inden rengøring af staldene skal finde sted, skal der foretages en vurdering af ejendommens bestand af rotter og mus. Denne vurdering vil kunne foregå inden aflivningen af dyrene. Sammen med en skadedyrsbekæmper fastlægges en strategi for skadedyrsbekæmpelsen, fjernelse af foder og tidspunktet for rengøring af staldbygningerne. Planen skal desuden omfatte skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen i et år efter nedslagning af dyrene.

d. Zoneinddeling.

Området udenom den angrebne besætning skal når det drejer sig om ikke vektorbårne sygdomme inddeles i 2 zoner:

1. Beskyttelseszone 3 kilometer
2. Overvågningszone 10 kilometer

Zonerne trækkes ved hjælp af GIS systemet, under hensyntagen til naturlige afgrænsninger.

Når det drejer vektorbårne sygdomme udpeges zonerne af Fødevarerdirektoratet.

e. Besætningslister.

Med baggrund i oplysninger fra CHR udarbejdes lister over besætninger med modtagelige dyr i de enkelte zoner.

f. Tilkald af "beredskabsgruppen".

Ved mistanke om tilfælde af XX sygdom XX, der er velbegrundet, bør en embedsdyrlæge fra "beredskabsgruppen" orienteres. Vedkommende vil evt. kunne tilkaldes straks for at medvirke ved tilrettelæggelse af det videre forløb.

Kapitel 4

Udbrud af XX sygdom XX

Forhold vedrørende besætningen

1. Afspærring af ejendom
2. Påbud til besætningsejer
3. Vurderingsmænd kontaktes
4. Aflivningshold
5. Destruktionsanstalt
6. Firma for skadedyrsbekæmpelse
7. Firma med skurvogne
8. Biogasanlæg og LKE
9. Rengøring og desinfektion.

4.1 Afspærring af ejendom

Mandskab:	
Veterinærchef / embedsdyrlæge	1 person
Politi	2 personer

Så snart der officielt er konstateret XX sygdom XX retter veterinærchefen henvendelse til politiet, der vil hjælpe til ved afspærring af ejendommen i henhold til udtræk fra GIS. Ved en eller flere hovedindgange opsættes skilte med teksten: "Smitsom sygdom - Adgang forbudt".

Der etableres en indre afspærring omkring staldbygninger med modtagelige dyr. Til markering af afspærringen opsætter politiet rød-hvid-stribede plastbændler. Ved indgang etableres desinficerende fodbad på lignende måde som ved indkørslen til ejendommen. Denne totale afspærring af hele ejendommen opretholdes til alle modtagelige dyr er aflivet og kørt bort.

Der tages endelig stilling til, hvor aflivningspladsen etableres bl.a. under hensyntagen til placering af skurvogne og DAKA-containere. Tilkørsels- og frakørselsveje markeres.

Politiet sørger for afhentning af madvarer til forplejning af personalet i det afspærrede område.

Når det drejer sig om udbrud af bluetongue, nedslås dyrene kun i det omfang, Fødevarestyrelsen skønner det nødvendigt for at hindre smittespredning.

4.2 Påbud til besætningsejer

Dato:

Navn:

Adresse:

Da der er konstateret XX sygdom XX blandt dyr i Deres besætning, påbydes De, udover de påbud der er givet i forbindelse med mistanke om XX sygdommen XX jf. Lov om sygdomme og infektioner hos dyr eller når det drejer sig om bluetongue bekendtgørelse nr. 97 af 20. februar 2002 om bekæmpelse af bluetongue (*bemærk, ved udbrud af bluetongue, nedslås dyrene kun i det omfang, Fødevarestyrelsen skønner det nødvendigt for at hindre smittespredning*) eller når det drejer sig om SVD bekendtgørelse nr. 916 af 15. december 1987 om ondartede smitsomme sygdomme hos svin - at holde Dem følgende efterretteligt:

1. Alle bedriftens dyr, modtagelige for sygdommen, slås straks ned ved offentlig foranstaltning.
2. Alle for sygdommen modtagelige dyr destrueres under offentlig kontrol.
3. Alle kroppe af dyr, der er døde på bedriften, destrueres under offentlig kontrol.
4. Alt materiale eller affald, som kan være smittet, såsom foder, gødning (gylle / fast gødning), underkastes en behandling, hvorved eventuel virus uskadeliggøres, denne behandling skal udføres i overensstemmelse med embedsdyrlægens instrukser.
5. Der er aftalt følgende vedr. afhentning af produkter som mælk, fjerkræ, æg og slagtedy:
6. Sæd, embryoner og oocytter der opbevares på bedriften må kun fjernes efter tilladelse fra embedsdyrlægen.

De kan klage over dette påbud til Fødevaredirektoratet inden 4 uger fra modtagelsen af dette brev. En evt. klage indsendes til Fødevareregion XX og bedes adresseret således:

Fødevaredirektoratet
C/o Fødevareregion XX

_____

Dato

_____

Veterinærchef

Kopi til praktiserende dyrlæge.

4.3 Vurderingsmænd

Mandskab:

Vurderingsmænd, udvalgt af Vet.chef.:

2 personer

Vurderingsmand, ejer-udvalgt:

1 person

Veterinærchefen udvælger to vurderingsmænd, de generelle landbrugsorganisationer i amtet vil kunne oplyse om personer, blandt hvilke veterinærchefen kan udvælge de 2. Ejeren oplyses om, at han selv udvælger én vurderingsmand.

Vurderingen af besætningens dyr vil kunne ske på grundlag af et udtræk fra CHR. De tre vurderingsmænd behøver derfor ikke komme i direkte kontakt med besætningens sygdomsramte dyr. Optællingen foretages af en embedsdyrlæge og en konsulent, idet disse to personer under gennemgang af besætningen fører hver sin liste, som sluttelig underskrives af begge. Besætningsejeren vil være med ved denne gennemgang af besætningen og accepterer optællingen ved sin underskrift. Der oplyses om besætningsstatus og kategori.

4.4 Aflivningshold

Eksempler på typiske aflivningshold:

Et aflivningshold til nedslagning af en 300 so's besætning vil kunne bestå af:

2 – 3 dyrlæger (DS-dyrlæger, praktiserende dyrlæger, embedsdyrlæger)

6 vet. Teknikere eller erfarne slagteriarbejdere

9 uddivere, hvoraf 6 skal være slagteriarbejdere med erfaring i anvendelse af bolt pistol

Et aflivningshold til nedslagning af kreaturer vil kunne bestå af:

1 dyrlæge

2 tekniske hjælpere

Et sådant hold skønnes at kunne nedslå 12 kreaturer i timen.

Der er ved mistanke om XX sygdom XX rettes henvendelse til et aflivningshold. Det sikres, at det nødvendige antal bolt-pistoler, og den nødvendige mængde barbiturat er til stede.

Ved den positive diagnose rettes fornyet henvendelse til aflivningsholdet, der nu anmodes om at forestå aflivningen.

Såfremt ejeren ikke råder over en frontlæsser, rekvireres eventuelt en sådan på en maskinstation.

Der opstilles en skurvogn (se 4.7) med indgang gennem ydre zone, og udgang i inderzonen. Der føres el og vand frem til vognen. Der skal være mulighed for bad og tøjskift når inderzonen forlades. Ved enhver personpassage ud af inderzonen skal rengøring og desinfektion godkendes af veterinærchefen. I skurvognen etableres et depot af engangskedeldragter, som personalet ifører sig hver dag ved arbejdets begyndelse, og inden yderzonen betrædes ved arbejdstidens ophør, deponeres kedeldragterne i en plastpose der overbruses med citronsyre inden denne forlader området. Gummistøvler deponeres i skurvognens inderzone. Når aflivningen er afsluttet, kan støvlerne bringes ud af området efter neddykning i citronsyreopløsning.

Mandskabet må tidligst komme i kontakt med andre besætninger med modtagelige dyr 48 timer efter afslutning af aflivningen.

Ingen personer eller materiale må forlade området inden rensning og desinfektion er godkendt af veterinærchefen.

Politiet sørger for, at personer uden adkomst til området holdes borte.

4.5 Destruktionsanstalt

Mandskab:

Hjælper i yderzone:

1 person

Chauffør

1 person

Der rettes henvendelse til destruktionsanstalten om at komme med den første drypfrie container med toplukning og placere denne på en sådan måde, at bagenden anbringes i indre zone i nærheden af aflivningspladsen. Frontlæsseren vil således kunne anbringe aflivede dyr i containeren, uden at forlade inderzonen. Hjælperen i yderzonen (medarbejder fra DAKA) ankommer med den første lastbil og forbliver i yderzonen så længe der køres døde dyr fra ejendommen. Hjælperen skal herefter løse opgaver i forbindelse med skift af containere, herunder rengøring og desinfektion af lastbilens hjul inden afgang fra besætningen. Chaufføren forbliver i lastbilen under opholdet på gården. Transporten til destruktionsanstalt skal ske ad tvungen rute, som udpeges i samarbejde med politiet. Politiet vil via patruljevogne have mulighed for at kontrollere om ruten overholdes.

Der rettes henvendelse til den veterinærchef der har ansvaret for destruktionsanstalten m.h.p. at gøre denne parat til at modtage de aflivede dyr.

Når de sidste dyr er kørt til destruktionsanstalt, kan rengøring og desinfektion som nævnt i 4.10 påbegyndes.

4.6 Rottebekæmpelse

Efter gennemgang af besætningen fastlægges en strategi for skadedyrsbekæmpelsen, herunder tidspunkt for fjernelse af foder og tidspunkt for rengøring af staldbygningerne.

Skadedyrsbekæmperen udfærdiger en skriftlig rapport hvori den aftalte strategi for rottebekæmpelsen her og nu, og for det kommende år, beskrives.

4.7 Skurvogne

Der rettes henvendelse til et firma der udlejer skurvogne Skurvognene skal være indrettet med mulighed for vask og tøjskift ved arbejdstids ophør, indgang fra indre zone ("uren") og udgang til ydre zone ("ren"). I skurvognen skal der være mulighed for opbevaring af kedeldragter, støvler og utensilier af enhver art.

4.8 Gylle

Gyllen behandles efter Fødevaredirektoratets anvisninger.

4.9 Rengøring og desinfektion

Hvis der skal foretages rottebekæmpelse i stalden inden rengøring påbegyndes, foretages rengøring i første omgang kun af udenomsområder med efterfølgende oversprøjtning af disse og stalden med et godkendt desinfektionsmiddel.

Når stalden har stået forseglet i den tid rottebekæmpelsen foregår, kan rengøring og desinficering påbegyndes og fremgangsmåden er som anført nedenstående under indledende- og endelig rengøring og desinficering.

Indledende rengøring og desinficering.

Væv og blod som måtte være spildt ved obduktion og under aflivningen, opsamles omhyggeligt og bortskaffes sammen med dyrekroppene. Herefter oversprøjtes gulve og vægge i staldbygninger og tilstødende rum, forrum etc., åbne gulvarealer i laderum, eventuelt foder/foderoplæg, staldens nærmeste omgivelser, gyllekanaler, møddinger, forurenede arealer omkring aflivningspladsen og eventuelt andre stærkt kontaminerede områder med 2% ætsnatronopløsning eller lignende.

Det anvendte desinfektionsmiddel skal forblive på overfladen i mindst 24 timer. Korn i lukket silo (incl. gastæt) vil kunne benyttes fortsat, såfremt udtagningsstuds desinficeres. Korn i plansilo desinficeres på overfladen.

Foder i lukkede beholdere (incl. sække) behandles som nævnt for korn, og vil herefter kunne opfodres til ikke for sygdommen modtagelige dyr.

Halm på loft eller i foderlade skal ludes straks og efterfølgende opfodres til ikke modtagelige dyr. Halm fra staldområdet afbrændes.

Endelig rengøring og desinficering.

Efter de 24 timer er forløbet, kan den endelige rengøring og desinficering foretages. Inden arbejdet påbegyndes, skal man sikre sig, at der er den fornødne kapacitet til at modtage vandet fra rengøringsarbejdet.

Vægge, gulve, stolper, inventar, krybber m.v. rengøres omhyggeligt med højtryksrensere. Loft og åbne tagkonstruktioner rengøres med højtryksrensere. Gyllekanaler åbnes og renses; skal være tømt inden rengøringen påbegyndes. Kloakudløb og rensbrønde rengøres. Ventilationsmotorer afmonteres om nødvendigt og renses, ventilationskorstene rengøres. Indsugningsåbninger, ventilationskasser, spjæld m.v. renses omhyggeligt. Alle tilstødende rum medinddrages i rengøringen, d.v.s. : foderlader, lofter etc.

Efter endt rengøring foretages desinfektion med 2% ætsnatronopløsning eller lignende.

Efter 7 dages forløb gentages rengøringen af lokalerne og efterfølgende sprøjtes med et desinfektionsmiddel (2% ætsnatronopløsning eller lignende). Til slut skylles med vand.

Der henvises i øvrigt til kapitel 2 om virus modstandsdygtighed under beskrivelsen af de enkelte sygdomme.

Blandede besætninger

Rensning og desinfektion i sygdomsramt stald og tilstødende rum foretages som nævnt under rengøring og desinfektion ovenfor.

I stalde, hvor der også findes dyr, der ikke er modtagelige for sygdommen, foretages så grundig rengøring som mulig, løst snavs fjernes, gangarealer behandles med hydratkalk, og der anvendes desinfektionsmiddel (f.eks. Stalosan) under køerne i hele perioden. Såfremt gyllekanalerne er forbundet med de sygdomsramte stalde, sendes gyllen over et biogasanlæg. Sådanne besætninger bør være under offentlig tilsyn mindst 2 måneder efter indledende rengøring og desinfektion.

I fjerkræbesætninger foretages rengøring og desinfektion af forrum. Efter afsendelse af dyr til slagting rengøres og desinficeres hele kyllingehuset efter veterinærchefens anvisning.

Kapitel 5

Beskyttelseszone / overvågningszone

1. Etablering af zoner
2. Optælling af besætninger
3. Opsætning af advarselsskilte
4. Restriktioner og påbud i zoner
5. Beskyttelseszone (3 km)
  - a. Flytning af dyr
  - b. Ophævelse af beskyttelseszone
  - c. Meddelelse om sygdom og dødsfald
6. Overvågningszone (10 km)
  - a. Flytning af dyr
  - b. Ophævelse af beskyttelsezone
7. Indberetning

5.1. Etablering af zoner

a. Kort

For de ikke vektorbårne sygdomme skal der omkring udbrudsbesætningen fra GIS udtrækkes kort med:

1. Beskyttelseszone (3 km), der dækker området i 3 km's afstand fra udbrudsbesætningen.
2. Overvågningszone (10 km), der dækker området i 10 km's afstand fra udbrudsbesætningen med undtagelse af beskyttelseszonen.

Til svarende kort med andre og større zoner vil blive fremstillet for de vektorbårne sygdomme. For bluetongue og afrikansk hestepest vil beskyttelseszonen omkring den smittede besætning mindst være 100 km, overvågningszonen på mindst 50 km vil blive oprettet omkring beskyttelseszonen.

5.2. Optælling af besætninger.

Ved hjælp af udtræk fra CHR udarbejdes lister over alle besætninger i zonerne med angivelse af dyreart, og antal dyr, der befinder sig i besætningerne.

5.3. Opsætning af advarselsskilte.

Skilte med teksten 'STOP – XX sygdom XX – transport af ..... forbudt' skal opsættes ved overvågningszonens ydergrænse med billedsiden vendende bort fra zonen. Ved særligt betydende veje opsættes et skilt i hver vejside, medens der kun opsættes et skilt i vejsiden for kørslen mod zonerne. Såfremt overvågningszonen frigives før beskyttelseszonen flyttes skiltene til sidstnævnte zones ydergrænse, hvor de opsættes på tilsvarende vis.

5.4. Restriktioner og påbud i zoner

Der skal indsættes annoncer i alle dagblade og lokalaviser, der dækker området. Et paradigme for annonce og informationspjecer findes nedenstående.

"Da der er konstateret XX sygdom XX i en besætning i X-by gælder nedenstående restriktioner og påbud for alle husdyrhold, der er beliggende inden for de zoner, der er indtegnet på kortet. Zonerne vil være markeret gennem opsætning af skilte i vejsiderne på de positioner, der angiver zonernes ydergrænser".

1. Det er forbudt at transportere modtagelige dyrearter ad offentlig eller privat vej uden veterinærafdelingens skriftlige godkendelse

2. Ingen husdyr - såvel levende som døde - må føres ind på eller fjernes fra en bedrift uden veterinærafdelingens godkendelse.
3. Alle døde eller syge dyr, der er modtagelige for sygdommen skal anmeldes til veterinærafdelingen.
4. Det er tilladt at transportere husdyr på motorvej X mellem km-mærke X og km-mærke XX, der er beliggende i beskyttelseszone / overvågningszone. Køretøjer, der transporterer sådanne dyr må ikke gøre holdt på strækningen.

5.5. Beskyttelseszone

Med baggrund i besætningslisterne fra CHR produceres besøgsliste til brug for de dyrlæger, der skal aflægge besøg i besætningerne. På samme besøgsliste må kun anføres besætninger med samme sundhedsmæssige status.

Besøgene aflægges efter følgende kriterier:

- samme dyrlæge til besætninger med samme sundhedsstatus
- besøgene aflægges fortrinsvis udefra og ind mod udbrudsbesætningen.

Besætningerne i beskyttelseszonen skal besøges inden 7 dage efter diagnosticering af xx sygdom xx i udbrudsbesætningen. Dyrlægen skal medbringe følgende til besætningsbesøgene:

- besøgsliste, hvorpå anføres rækkefølge/tidspunkt/dato for aflæggelse af besøg i besætningerne.
- udskrift af oplysninger om besætningen i CHR, der sammenholdes med oplysningerne, der indhentes i besætningen.
- en-gangs-overtræksdragt, der efterlades i besætningen og evt. vil kunne benyttes ved et senere besøg
- - desinfektionsmidlerudstyr til evt. udtagning af diagnostisk materiale/beredskabsudstyr
- besøgsrapport
- skriftlige oplysninger om restriktioner og påbud gældende for besætninger i beskyttelseszoner.

5.5. a Flytning af dyr.

Flytning til

- anden besætning i zonen
- slagteri eller aflivningsstation

kræver Fødevarerregionens tilladelse.

De nærmere betingelser for en sådan flytning vil kunne blive angivet af det centrale krisecenter - men skal mindst omfatte

- klinisk undersøgelse af besætningen

- temperaturmåling på en del af for sygdommen modtagelige dyr
- hvis der er umærkede dyr skal alle disse øremærkes.

Dyrene skal føres direkte til bestemmelsesstedet i et køretøj, der er plomberet af en embedsdyrlæge og under ledsagelse af en passérseddel.

5.5.b. Ophævelse af beskyttelseszone.

Fødevarerdirektoratet meddeler hvornår en beskyttelseszone kan ophæves.

5.5.c. Meddelelse om sygdom og dødsfald.

Besætningsejeren skal notere alle dødsfald blandt modtagelige dyr i besætningsjournalen og meddele disse dødsfald til krisecentret. Besætningsejeren må ikke foretage behandling med antibiotika ell. lignende af syge dyr uden at have konsulteret en dyrlæge umiddelbart inden behandlingen agtes udført.

Dyrlæger, skal samme dag som de har besøgt en for sygdommen modtagelige besætning fremsende besøgrapport om besøgets indhold. Rapporten skal indeholde detaljerede oplysninger om de syge dyrs kliniske symptomer, og hvilken behandling der er udført på dyrene.

Dyrlægen skal ved enhver rådgivning om behandling af syge dyr indskærpe, at der ikke må foretages behandling af noget dyr uden forudgående temperaturmåling af dyret, og at enhver behandling af modtagelige dyrearter skal registreres i besætningsjournalen med angivelse af diagnose, temperatur og behandling.

Såfremt en praktiserende dyrlæge ved en konsultation eller under et besætningsbesøg får kendskab til symptomer hos et dyr, hvor han ikke kan udelukke tilstedeværelse af xx sygdom xx, skal han straks tilkalde veterinærchefen.

5.6 Overvågningszone

Forholdene i overvågningszonen adskiller sig fra forholdene i beskyttelseszonen ved at der er ikke krav om rutinemæssige besøg i besætningerne.

a. Flytning af dyr

Flytning af dyr vil kræver Fødevarerregionens tilladelse.

b. Ophævelse af overvågningszonen

Fødevarerdirektoratet meddeler hvornår en overvågningszone kan ophæves.

5.7 Indberetning

Alle hændelser i zonen skal dagligt indberettes til det decentrale krisecenter.
Mistanke om sygdom skal straks indberettes herfra til det centrale krisecenter.

Kapitel 6

Andre virksomheder i forbindelse med udbrud

Forhold vedrørende:

- a. markeder m.v.
- b. dyrskuer og andre samlinger af husdyr.
- c. zoologiske haver, dyreparker og besøgslandbrug
- d. omsætning af husdyr
- e. praktiserende dyrlæger f.
- f. levering af foderstoffer
- g. avlsstationer

6.a. Forhold vedrørende markeder m.v.

1. Når xx sygdom xx er konstateret på en bedrift, vil markeder, samlestadde og omlæsningspladser m.v. - der er godkendte i medfør af bekendtgørelse nr. 771 af 29/8 2001 om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde og bekendtgørelse nr. 777 af 30/8 2001 om affoldelse af markeder m.v. for klovbærende dyr og om indsamling af klovbærende dyr - og som er beliggende inden for en af Fødevarerdirektoratet nærmere defineret region, blive lukket med øjeblikkeligt varsel ved skrivelse og fax fra Fødevarerdirektoratet med kopi til den stedlige veterinærchef og embedsdyrlægen ved virksomheden, såfremt denne ikke er den stedlige veterinærchef.

Virksomheder, som er beliggende udenfor den definerede zone kan endvidere lukkes, hvis det skønnes nødvendigt og hvis særlige forhold taler herfor.

6.b. Forhold vedrørende dyrskuer o.a. samlinger af husdyr.

Alle planlagte dyrskuer og andre samlinger af husdyr aflyses, idet veterinærchefen, der lokalt har meddelt tilladelse til de givne dyrskuer / samlinger af dyr, tilbagekalder denne tilladelse ved telefon eller telefaxmeddelelse til dyrskuets ledelse og tilsynsførende dyrlæge samt ved brev.

6.c. Forhold vedrørende zoologiske haver m.v.:

Zoologiske haver:

Folde, indhegninger m.v. der indeholder dyr, modtagelige for sygdommen, afsondres således, at publikumskontakt ikke er mulig, evt. ved lukning af dele af haven. Dette gælder indhegninger med f.eks dyr beregnet til kæledyr for børnene.

Veterinærchefen meddeler kravene til parkerne pr. telefon eller fax samt til den tilsynsførende dyrlæge.

Besøgslandbrug:

De registrerede besøgslandbrug meddeles, at de skal lukkes indtil videre.

Veterinærchefen meddeler påbuddet pr. brev eller telefax og dette skal omfatte kopi til den tilsynsførende dyrlæge, der pålægges at foretage den fornødne kontrol af, at påbuddet efterkommes.

6.d. Omsætning af husdyr:

Fødevarerdirektoratet udarbejder generelle retningslinier om særlige forholdsregler vedrørende transport af husdyr.

Veterinærcheferne foranlediger disse retningslinier udsendt til registrerede handelsmænd og indehavere af registrerede handelsbesætninger.

6.e. Orientering af dyrlæger:

Dyrlæger med praksis i amtet i hvilket der er konstateret xx sygdom xx på en bedrift, orienteres af veterinærchefen med faxmeddelelse, e-mail eller pr. telefon, straks udbruddet er konstateret. Desuden orienteres Den Danske Dyrlægeforening.

6.f. Levering af foderstoffer m.v.:

Levering af foderstoffer til ejendomme i overvågningszonen påbydes foretaget som følger: chaufføren må under aflæsning af foder på ingen måde betræde bygninger eller arealer med husdyr.

6.g. Avlsstationer:

Avlerstationer beliggende i overvågningszonen lukkes øjeblikkeligt, så snart sygdommen er konstateret på en bedrift.

Fødevarerdirektoratet kan endvidere påbyde lukning af andre avlsstationer i Danmark, såfremt særlige forhold af geografisk eller transportmæssig karakter taler herfor.

Kapitel 7

Mistanke om xx sygdom xx hos slagtedyr på slagteri under udøvelse af kødkontrol.

1. Retningslinier for veterinærkontrollen ved slagterier samt for veterinærchefer ved mistanke om forekomst af XX sygdom XX i forbindelse med kødkontrol.
2. Veterinærchefens checkliste ved mistanke om xx sygdom xx på slagteri.
  - a. Formular, telefonisk anmeldelse fra kødkontrollerende dyrlæge
3. Restriktioner ved mindre begrundet mistanke.
4. Restriktioner ved velbegrundet mistanke
5. Forhold ved konstateret udbrud.
6. Genåbning af slagteri

7.1. Retningslinier for veterinærkontrollen ved slagterier samt for veterinærchefer ved mistanke om forekomst af anmeldeligt sygdom i forbindelse med kødkontrol.

Ved mistanke om forekomst af husdyrsygdomme omfattet af bilag 1, gruppe A i bekendtgørelse af lov om sygdomme og infektioner hos dyr nr. 351 af 2. juni 1999 med senere ændringer gælder følgende forholdsregler:

Veterinærkontrollen underretter straks den lokale veterinærchef, der derefter overtager ansvaret for den videre sagsbehandling.

Veterinærkontrollen skaffer oplysning om oprindelsesbesætningen.

Veterinærkontrollen bistår veterinærchefen med udtagelse og emballering af materiale til laboratorieundersøgelse.

Veterinærkontrollen foranlediger, at slagtekroppe fra den mistænkte besætning tilbageholdes og isoleres på slagteriet.

Veterinærchefen, som modtager meddelelse om mistanke om forekomst af en anmeldeligt sygdom fra veterinærkontrollen ved et slagteri, foranlediger udtaget materiale til undersøgelse for den pågældende sygdom og underretter tillige Fødevarerdirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1, og DVI.

Det udtagne materiale afsendes på hurtigste måde til DVI, Lindholm.

Veterinærchefen aflægger omgående besøg i oprindelsesbesætningen til det mistænkte dyr og rapport over besætningssituationen meddeles straks telefonisk Fødevarerdirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1. Ved hjemkomst udarbejdes indberetning, der indsendes indenfor 2 timer pr. mail til afdelingspostkassen eller pr. telefax til husdyrsygdomskontoret (fax: 33 95 62 89).

7.2 Checkliste, xx sygdom xx - slagteri

1. Anmeldelse modtages fra overdyrlæge / veterinærkontrol på slagteriet. Benyt formular 7.2.a, "TELEFONISK ANMELDELSE AF MISTANKE OM XX SYGDOM XX PÅ SLAGTERI", der angiver

- a. telefonisk/fax/mail orientering af veterinærchef i oprindelsesbesætningens region (hvis denne er beliggende i en anden region end slagteriet), med anmodning om hurtigt besætningsbesøg og optagelse af "mistankerapport"
- b. telefonisk/fax/mail orientering af Fødevarerdirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1 og DVI.

- c. telefonisk orientering af egne embedsdyrlæger med henblik på transport og forsendelse af diagnostisk materiale fra slagteriet.

2. Veterinærchefen eller en embedsdyrlæge fra regionens veterinærafdeling, hvori slagteriet er beliggende, besøger slagteriet omgående, for at afhente diagnostisk materiale til videre befordring til DVI, Lindholm. Veterinærkontrollen bistår veterinærafdelingen med udtagelse og emballering af diagnostisk materiale.

3. Umiddelbart efter besøget i oprindelsesbesætningen kontakter veterinærchefen i oprindelsesbesætningens region veterinærchefen i den region hvor slagteriet er beliggende telefonisk.

Besætningsbesøget sammen med det observerede på slagteriet danner baggrund for en vurdering af, om mistanken er velbegrundet, mindre begrundet, eller eventuelt kan afvises.

4. Veterinærchefen informerer Fødevaredirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1, og DVI om mistanken og forbereder DVI på en forsendelse af diagnostisk materiale samme dag.

5. Oprindelsesbesætningen sættes under offentligt tilsyn, jvf. kapitel 4. For at kunne håndtere en situation vedrørende mistanke om xx sygdom xx på slagteri, er det nødvendigt at læse kapitel 3.

7.2.a. Telefonisk anmeldelse af xx sygdom xx på slagteri

Modtager:

Dato: Kl.:

Anmelder:

Slagteri:

Aut. nr.:

Adresse:

Tlf.nr.:   Fax nr.:

Oprindelsesbesætning (oplysning fra slagteri)

Ejer:

CHR-nr.:

Adresse:

Tlf.nr.:   Fax nr.:

Amt:

Besætningsstørrelse, oplysninger fra slagteri

Art: Antal:

Art: Antal:

Art: Antal:

Andre dyr:

Status (særlig smittebeskyttelse):

Symptomer observeret på slagteriet:

Kødkontrolfund/patologisk anatomiske forandringer:

Antal dyr leveret til slagteriet dags dato:

Heraf slagtede:

Vognmand: Bil:

Følgende er aftalt med:
Veterinærchefen

Region:
Denne aflægges straks besøg i besætningen og optager mistankerapport.
Besøget forventes aflagt kl.:

Veterinærkontrollen ved:

Veterinærchef/embededyrlæge:
forventer at ankomme til slagteriet kl.:

Der er aftalt følgende vedrørende udtagning af diagnostisk materiale til DVI samt emballering og forsendelse af dette:

Orientering

Fødevarerdirektoratets husdyrsydomskontor, VA1:
Dato: Kl.:   Modtager:
Bemærkninger:

DVI:
Dato: Kl.:   Modtager:
Bemærkninger:

Veterinærchef i oprindelsesbesætningens region:
Dato: Kl.:   Modtager:
Telefax med herværende oplysninger sendt kl.:
Bemærkninger:

Egen embedsdyrlæge:
Dato: Kl.:   Modtager:
Bemærkninger:

7.3. Restriktioner ved mindre begrundet mistanke.

Veterinærchefen vurderer på baggrund af kontrolfund og embedsdyrlægens telefoniske rapport fra besætningsbesøget, at mistanken er mindre begrundet.

Veterinærchefen aftaler følgende med veterinærkontrollen:

Samtlige slagtekroppe hidrørende fra besætningen, hvorfra de mistænkte dyr hidrører, henlægges i separat kølerum eller fryserum under veterinærkontrollens beslag.

Indtransporten fra besætningen standses med øjeblikkelig varsel, dog således at lastvogne på vej til slagteriet med dyr fra oprindelsesbesætningen, fortsætter hertil uden stop.

Lastvogne, der har afhentet dyr på bedriften rengøres og desinficeres under veterinærkontrollens kontrol og udtages fra drift i 48 timer, eller indtil mistanken om xx sygdom xx i oprindelsesbesætningen kan ophæves, - idet vognen/vognene deponeres i garage hos vognmanden snarest efter desinfektion.

Førerne af disse biler tager hjem, går i bad og pålægges fritagelse fra husdyrtransport samt kontakt til landbrugsbedrifter i 48 timer, eller indtil mistanken om xx sygdom xx i oprindelsesbesætningen kan ophæves.

Der foretages rengøring og desinfektion af staldafsnit og slagtegang efter veterinærkontrollens anvisninger, inden slagtingerne fortsættes.

Samtlige maskiner, redskaber, udstyr og inventar, der anvendes i forbindelse med slagting rengøres og desinficeres, før slagtingerne kan fortsættes

7.4. Restriktioner, velbegrundet mistanke.

Veterinærchefen vurderer på baggrund af kontrolfund og embedsdyrlægens telefoniske rapport fra besætningsbesøget, at mistanken er velbegrundet.

Fødeveddirektoratet kontaktes med henblik på evt. lukning af slagteriet.

Veterinærchefen aftaler med veterinærkontrollen, at følgende punkter skal iagttages på slagteriet:

Indtransport til slagteriet standses straks, dog således, at dyr der befinder sig i transportmidler på vej til slagteriet befordres til slagteriet eller om muligt til karantænestald, såfremt slagteriselskabet råder over en sådan.

Samtlige lastvogne der har været i kontakt med slagteriet på mistankedagen beordres omgående rengjort og desinficeret og kørt til de respektive garageanlæg eller henstår i rengjort stand på slagteriets område.

Bilerne karantæneres i 48 timer eller indtil mistanken om xx sygdom xx ophæves.

Chaufførerne tager hjem, går i bad og pålægges fritagelse fra husdyrtransport og kontakt til landbrugsbedrifter i 48 timer eller indtil mistanken ophæves.

Slagteriet slagter den resterende mængde dyr i stalden og samtlige slagtekroppe på virksomheden lægges under veterinærkontrollens beslag indtil diagnose fra DVI foreligger.

Alle medarbejdere skifter arbejdstøj, der sendes til vask og desinfektion, hvilket virksomheden anmodes om at bestille på vaskeriet.

Samtlige maskiner, redskaber, udstyr og inventar, der anvendes i forbindelse med slagting, rengøres og desinficeres før slagtingerne kan fortsætte.

Personalet gives instruks før hjemsendelse i form af INFO - skrivelse, der bl.a. forbyder kontakt til modtagelige dyr og landbrugsejendomme i 48 timer eller indtil mistanken ophæves.

Forslag til information af slagteriets medarbejdere

TIL MEDARBEJDERNE

Der er dags dato i forbindelse med veterinærkontrol af slagtedyr rejst mistanke om tilstedeværelse af xx sygdom xx.

xx sygdom xx er en smitsom og stærkt tabsvoldende sygdom, der er underlagt offentlig bekæmpelse.

Mennesker kan direkte og indirekte medvirke til at sygdommen spredes, f. eks ved direkte kontakt mellem syge grise og endnu ikke smittede dyr.

Fødevaredirektoratet henstiller derfor følgende til samtlige medarbejdere:

Alle personlige effekter, såsom støvler, knive, brynjehandsker osv. vaskes og desinficeres efter virksomhedens anvisninger.

Arbejdstøj afleveres til vask og desinfektion efter virksomhedens anvisning.

Gå i bad og skift til eget tøj.

Undgå enhver kontakt til landbrugsdyr og besætninger - herunder evt. egen besætning i 48 timer, - eller indtil De bliver informeret om, at mistanken er ophævet.

7.5. Udbrud.

De på virksomheden værende slagtekroppe og produkter skal, hvis de destrueres, destrueres efter retningslinierne i kapitel 8, idet Fødevaredirektoratet træffer afgørelse om, hvad der skal ske med produkter, der befinder sig på virksomheden.

Slagteriet rengøres og desinficeres, dette gælder hele virksomheden, - slagteanlægget, gulv- og vægflader, maskiner, staldafsnit og transportarealer. Rengøring og desinfektion sker efter Fødevaredirektoratets anvisning.

Alt arbejdstøj på virksomheden sendes til vask og desinfektion på vaskeri.

Alt udstyr, såsom hjelme, støvler, træsko samt værnemidler vaskes omhyggeligt og desinficeres efterfølgende efter veterinærkontrollens anvisninger.

7.6. Genåbning af slagteri.

Den foretagne rengøring og desinfektion godkendes af veterinærkontrollen efter samråd med Fødevaredirektoratet.

Kapitel 8

Mejerisektoren.

1. Checkliste for mejerier ved udbrud af XX sygdom XX hos leverandør.
2. Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandører i beskyttelseszone for XX sygdom XX.
3. Fremstilling af foder-mælk ved udbrud af XX sygdom XX.
4. Udkast, cirkulære/skrivelse til Kvalitetsteknikere uden for et iagttagelses-distrikt.
5. Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandører udenfor en 3 km's zone for XX sygdom XX.

8.1. Checkliste for mejeri ved udbrud af XX sygdom XX hos leverandører

8.1.1. Udbrud hos leverandør.

- a. Der udarbejdes en oversigt over mælkemængder, der dagligt er modtaget fra leverandøren, hvor udbruddet er forekommet. I oversigten anføres daglige mælkemængder leveret indenfor de seneste 21 dage.
- b. Oversigterne under a) og b) fremsendes straks til Veterinæchefen.

8.1.2. Indsamling af mælk.

- a. Til tankvognschauffører udleveres ydre påklædning (beskyttelsestøj) af et materiale, der kan desinficeres, d.v.s. støvler, bukser, jakke og hue, fremstillet af gummi, plastik eller tilsvarende.
- b. Der udleveres desinfektionsvæske (natriumhydroxyd eller citronsyre) og sprayapparat til chauffører.
- c. Der træffes foranstaltninger til hindring af smittespredning ved luftudslip fra råmælkstanken på tankbilen.

Den bedste måde til at forhindre evt. inficeret luft i at brede sig til omgivelserne ved tankningen er at blænde hullerne i dækslet over mandehullet i sødmælksafsnittene. Herefter bores et hul i dækslet til hvert mandehul, der påsættes en studs, og denne studs forbindes med en slange til luftindsuget i tankvognens motor. Herved vil virus, der måtte komme ud fra tankvognen, blive ledt ned i motoren og blive forbrændt.

En mindre effektiv metode er at lægge et klæde, f.eks. et osteklæde over dækslet til mandehullerne i sødmælksafsnittene. Det lægges ind under dækslet i kanten, således at det bliver spændt fast. Klædet overhældes med citronsyre ved starten fra mejeriet og 3-4 gange i løbet af tankruten. Sidstnævnte metode vil fange partikler og dugdråber, men virus vil naturligvis kunne komme igennem, hvorfor førstnævnte løsning vil være den sikreste mod spredning af XX sygdom XX i forbindelse med tankning af mælk.

- d. Smittebeskyttelsesforanstaltninger ved brug af sugerør/sugeslange.

Hvis der findes en si på enden af sugerøret, skal denne afmonteres, da effektiv desinfektion af denne si ikke vil være mulig. Efter tankningen placeres sugerøret således, at den åbne ende vender opad, så der ikke løber mælk ud.

- e. Tankvognschauffører modtager "Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandører i en 3 km's zone" (se afsnit 8.2).
- f. Leverandører opfordres til at sætte en balje til støvledesinfektion udenfor malkerum. Som desinfektionsmiddel kan anvendes: 2% ætsnatron, 3% salpetersyre eller 5% citronsyre.

8.1.3. Mejeriets drift.

- a. Til rengøring (vask) af tanken på tankbilen anvendes desinfektion med 2% NaOH eller ligeværdigt desinfektionsmiddel uden forudgående afskylning af tankene med vand.
- b. Til rengøring af tanke og rør på råmælkssiden i mejeriet anvendes desinfektion med 2% NaOH eller ligeværdigt desinfektionsmiddel uden forudgående skylning med vand.
- c. Hvis spildevand bortledes ved udsprøjtning, ændres dette til overrisling.
- d. Tankvogne undlader at udbringe varer (ost, smør og lignende) eller hjembringe nogen genstand fra leverandørerne, bortset fra udbringning af dunke med desinfektions- og rengøringsmidler. Dunkene oversprøjtes med desinfektionsmiddel inden afleveringen.

8.1.4. Fremstilling/varmebehandling af mælk, mælkeprodukter og foder.

- a. Mejerier, der afhenter mælk fra en beskyttelseszone, eller som modtager returmælk fra bysalg, kan ikke levere blandinger af mælk og valle, affaldsmælk, kærnemælk, mælkerester, spildemælk, skyllemælk og lignende til foderbrug, medmindre disse produkter har været opvarmet således, at produkterne hverken straks efter opvarmningen eller senere giver reaktion mod parafenyldiamin og brintoverilte (Storchs prøve), samt er syrnede til pH 4,5 eller derunder, se 8.4.
- b. Mælk og fløde hidrørende fra besætninger i en beskyttelseszone kan ikke anvendes til fremstilling af mejeriprodukter og til videre forarbejdning eller forbrug, medmindre mælken (fløden) forud har været opvarmet til mindst 72oC i 15 sekunder (fosfatasenegativ).

8.2 Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandører i en beskyttelseszone for XX sygdom XX

Påklædning:

Den ydre påklædning (beskyttelsestøj) skal være af et materiale, der kan desinficeres, d.v.s. støvler, bukser, jakke og hue fremstillet af gummi, plastik eller tilsvarende.

Desinfektion:

Beskyttelsestøjet desinficeres efter besøget hos den enkelte leverandør, inden førerhuset bestiges igen. Tøjet kan desinficeres ved anvendelse af sprayapparat (havesprøjter), medens støvler, hver gang man kommer til en leverandør og hver gang man forlader en leverandør, skal dyppes i en spand eller anden form for beholder med indhold af desinfektionsmiddel (3% saltpetersyre eller 5% citronsyre).

Ved evt. aftørring af overskydende væske fra tøjet skal dette foretages med éngangsstykker, der efterlades på stedet.

Tankvognen

Der skal foretages en gennemgribende desinfektion af hele kabinettet bag i vognen efter tankning hos hver leverandør. Dette gøres bedst ved anvendelse af spray-apparatur (havesprøjte med en forstøver). Der lægges en tåge af desinfektionsvæske (citronsyre) over hele kabinettet.

Der foretages oversprøjtning af bilens hjul med desinfektionsmiddel.

Desinfektionsmidler:

Der anvendes

a) 1% citronsyreopløsning, d.v.s. 10 g citronsyre pr. liter vand, eller

b) 0,2% opløsning af ætsnatron (kaustisk soda) (NaOH).

Af hensyn til huden på hænderne kan en 0,2% citronsyreopløsning dog anvendes til hånddesinfektion. Det kan tilrådes at bruge gummihandsker og evt. egnet salve til indgnidning af hænderne.

Andre forholdsregler:

Det må tilstræbes, at tankvognschauffører ved afhentning/aflevering af mælk på gårde kommer så lidt i kontakt med jord og bygninger som muligt.

DET ER FORBUDT at gå ind i rum, hvor der findes klovbærende dyr.

Ved såvel indkørsel som udkørsel fra gården køres så langsomt, at det ikke sprøjter fra hjulene op på inderskærme og undervogn.

Fluer i førerhuset skal dræbes, således at de ikke bringes fra leverandør til leverandør.

8.3 Fremstilling af foder-mælk ved udbrud af XX sygdom XX

VED FREMSTILLING AF FODERMÆLK VED UDBRUD AF XX SYGDOM XX ER BEHANDLINGEN:

INDSAMLING AF RÅ MÆLK

|
|
|

LAVPASTEURISERING (72°C I 15 SEK.)

|
|
|

BEHANDLING AF MÆLK (VALLE M.V.)

|
|
|

HØJPASTEURISERING (80°C I 3 SEK.)

|
|
|

BEHANDLING MED SYREKULTUR TIL pH UNDER 4,5

|
|
|

DISTRIBUERING AF FODERMÆLK

8.4 Udkast til cirkulæreskrive til kvalitetsteknikere uden for en beskyttelseszone

Da der den ..... er konstateret udbrud af xx sygdom xx i en besætning beliggende ..... pålægger Fødevaredirektoratet med henvisning til Lov nr. 351 af 2. juni 1999 om sygdom og infektioner hos dyr, med senere ændringer eller når det drejer sig om Bluetongue bekendtgørelse nr. 97 af 20. februar 2002 om bekæmpelse af bluetongue eller når det drejer sig om SVD bekendtgørelse nr. 916 af 15. december 1987 om ondartede smitsomme sygdomme hos svin - samtlige kvalitetsteknikere indtil videre at udvise særlig agtpågivenhed og omhu under udførelsen af deres arbejde, herunder at iagttage følgende:

1. Tegn på sygdoms hos dyrene.
2. Under arbejdet i stalden anvendes fod- og overtrækstøj, der kan rengøres og desinficeres på stedet.
3. Under opmåling af malkeanlæg m.v. må det så vidt muligt undgås, at det medbragte værktøj og måleudstyr kommer i kontakt med dyrene eller forurenes med gødningsrester, mælk eller andet.
4. Grundig rengøring og desinfektion af hænder, fod- og overtrækstøj samt at medbragt værktøj og måleudstyr skal foretages, inden ejendommen forlades.
5. Aftørring foretages med papirhåndklæde og disse efterlades og destrueres på stedet. Til aftørring skal anvendes 5% citronsyre (0,2% citronsyre til aftørring af hoved og hænder) eller 0,2% natriumhydroxydopløsning. Måleudstyr, der ikke tåler korroderende desinfektionsmidler aftørres i 2-3% aldehydopløsninger (eller glutaraldehydopløsning, eksempelvis 3% korsolin).

Tilsendes: Dansk Kvæg
Kvægkonsulenter
Veterinærchefer
Praktiserende dyrlæger.

8.6 Vejledning for tankvognschauffører, der afhenter mælk hos leverandør uden for en beskyttelseszone for XX sygdom

Påklædning:

Den ydre påklædning (beskyttelsestøj) skal være af et materiale, der kan desinficeres, d.v.s. støvler, bukser, jakke og hue fremstillet af gummi, plastik eller tilsvarende.

Desinfektion:

Beskyttelsestøjet desinficeres efter besøget hos den enkelte leverandør, inden førerhuset bestiges igen. Tøjet kan desinficeres ved anvendelse af sprayapparat (havesprøjter), medens støvler, hver gang man kommer til en leverandør og hver gang man forlader en leverandør, skal dyppes i en spand eller anden form for beholder med indhold af desinfektionsmiddel (3% saltpetersyre eller 5% citronsyre). Ved evt. aftørring af overskydende væske fra tøjet skal dette foretages med éngangsstykker, der efterlades på stedet.

Desinfektionsmidler:

Der anvendes

- a. 1% citronsyreopløsning, d.v.s. 10 g citronsyre pr. liter vand, eller
- b. 0,2% opløsning af ætsnatron (kaustisk soda) (NaOH).

Af hensyn til huden på hænderne kan en 0,2% citronsyreopløsning dog anvendes til hånddesinfektion. Det kan tilrådes at bruge gummihandsker og evt. egnet salve til indgnidning af hænderne.

Andre forholdsregler:

Det må tilstræbes, at tankvognschauffører ved afhentning/aflevering af mælk på gårde kommer så lidt i kontakt med jord og bygninger som muligt.

DET ER FORBUDT at gå ind i rum, hvor der findes klovbærende dyr.

Kapitel 9

Destruktion.

1. Veterinærchefen i den region hvori destruktionsanstalten er beliggende, modtager anmeldelse om velbegrundet mistanke om xx sygdom xx fra Fødevarerdirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1 eller fra veterinærchefen i den region, hvori mistanken er rejst.

Der tages i de følgende beskrevne retningslinier udgangspunkt i, at de tilførte råvarer i perioden, hvor pågældende destruktionsanstalt tilføres dyr, aflivet som følge af xx sygdom xx, IKKE kan indgå i virksomhedens normale produktion, men skal forbrændes.

Såfremt det vurderes, at de dyr, der aflives som følge af udbrud af xx sygdom xx KAN indgå i destruktionsvirksomhedens produktion på normale vilkår, bortfalder visse bestemmelser i de nedenfor anførte retningslinier, f. eks. flytning af færdigvare til eksternt lager samt borttransport af steriliseret materiale til forbrænding.

2. Forberedelse af indtransport til destruktionsanstalt og modtagelse af materiale (mistankeperiode).

- A. Transportmidler.
- B. Containere
- C. Personale, chauffører.
- D. Flytning af produktion til andre anlæg.
- E. Flytning af færdigvare til eksternt lager.

3. Forberedelse af indtransport (konstateret udbrud).

- A. Fødevarerdirektoratet - bemanding på virksomheden (embedsdyrlæge).
- B. Tømning af produktionsanlægget
- C. Færdigvare beredskabslager
- D. Indtransport; lastvogne, containere, chauffører
- E. Borttransport af steriliseret materiale (mel, fedt), last- og tankvogne til forbrændingsanlæg.

4. Checkliste for indtransport af nedslået besætning.

- A. Aflivningspladsen
- B. Under transporten, telefonkontakt.
- C. Ankomst til destruktionsanstalt.
- D. Fødevarerdirektoratet - kontrol med aflæsning, hygiejneregler, rengøring / desinfektion af biler.

5. Genåbning af destruktionsanstalt for normal produktion

9.1. Anmeldelse om velbegrundet mistanke.

Veterinærchefen i den region hvor destruktionsanstalten er beliggende og som er overordnet tilsynsførende for virksomheden, modtager fra Fødevarerdirektoratets husdyrsygdskontor, VA1, eller fra veterinærchefen i den region, hvor den mistænkte besætning er hjemmehørende, en anmeldelse om velbegrundet mistanke om xx sygdom xx.

Ved anmeldelse skal flg. oplysninger meddeles pr. telefon og fax.:

Ejendommens præcise beliggenhed, navn, telefon, CHR nummer.

Besætningens størrelse, antal dyr, aldersgrupper.

Påregnet tidspunkt for endelig laboratoriediagnose fra DVI.

Detaljer m.h.t. tilkørselsforhold, aflivningspladsens placering (faxskitse).

Påregnet aflivningshastighed (antal aflivningshold påtænkt).

9.2. Forberedelse af indtransport af nedslået besætning, i samarbejde med virksomheden (mistankeperiode)

Ud fra de givne oplysninger, beregnes det antal lastvogne, der skal indsættes i opgaven og disse vogne forberedes at kunne tages ud af normal drift med øjeblikkelig varsel.

Det til opgaven nødvendige antal containere gøres klar.

Det forberedes at kunne indsætte 1 chauffør pr. bil samt en ekstra mand ved ejendommen til at af- og påmontere containere med kort varsel.

Det undersøges, om det bl.a. af certificeringshensyn vil være påkrævet af flytte lageret af færdigvare (mel) til eksternt lager (drøftes med Fdir).

9.3. Forberedelse af indtransport af nedslået besætning (konstateret udbrud).

Veterinærchefen placerer 1 embedsdyrlæge på virksomheden. Denne koordinerer indtransporten af dyr til virksomheden og registrerer alle indgåede transporter, aflæsning, rengøring og desinfektion af køretøjer og containere samt afsendelse af nye vogne til den ramte besætning.

Tidspunktet for afsendelse af den første lastvogn koordineres med veterinærchefen på ejendommen. Første bil medbringer ekstra chauffør/medhjælper til at betjene af- og pålæsning af containere på aflivningspladsen, således at chaufførerne ikke stiger ud under af- og pålæsning.

Chaufføren på første vogn telefonerer hjem til virksomheden straks ved ankomst til ejendommen og igen efter pålæsning, så den faktiske transporttid og læssetid kan fastslås. Følgende vogne afsendes i overensstemmelse hermed.

Der klargøres en ekstra vogn i tilfælde af uheld eller havari.

Produktionen fra den nedslåede besætning (mel og fedt) borttransporteres til forbrænding med last- og tankvogne.

9.4. Checkliste for indtransport af nedslået besætning.

Den chauffør, der placeres på aflivningspladsen, sørger for af- og pålæsning af containere på alle biler (Lastvognenes førere træder ikke ud af førerhusene under opholdet på ejendommen).

Før bortkørsel overbruses bilernes dæk med et desinfektionsmiddel, (2% ætsnatronopløsning eller lignende).

Transporten foregår ad tvungen rute og chaufføren skal have mulighed for kommunikation under transporten (mobiltelefon).

I tilfælde af havari rekvireres politi og Falck til assistance ved afspærring og omlæsning.

Ved ankomst til virksomheden køres straks til aflæsning efter anvisning fra den embedsdyrlæge, der er tjenestegørende på destruktionsanstalten.

Efter aflæsning køres til vaskeplads, og container og bil vaskes omhyggeligt og desinficeres afsluttende med 2% ætsnatronopløsning eller tilsvarende.

Den tilstedeværende embedsdyrlæge fører tilsyn med aflæsning, rengøring og desinfektion af samtlige indkomne biler og containere. Ingen biler må forlade destruktionsanstaltens område før godkendelse af rengøring/desinfektion.

Der etableres ny frakørselsvej ved virksomheden, således at ind- og udkørsel fra indlevering kan ske separat, (envejstrafik).

Der udleveres instruks til samtlige medarbejdere med hensyn til kontakt til dyr modtagelige for sygdommen og landbrugsbedrifter i perioden, hvor der modtages inficeret materiale.

Model til info-skrivelse til medarbejderne ved destruktionsvirksomheden, når det drejer sig om en smitsom sygdom:

TIL MEDARBEJDERNE

Der er (dato) konstateret xx sygdom xx i Danmark. Sygdommen er en særdeles smitsom og stærkt tabvoldende sygdom, som er underlagt offentlig bekæmpelse.

Mennesker kan både direkte og inddirekte medvirke til at sygdommen spredes, f. eks. ved direkte kontakt mellem smittede dyr eller inficeret affald og raske dyr, samt ved fodring af dyr med inficeret affald.

Jeres arbejdsplads vil i en periode tilføres smittede dyr, der er aflivede i medfør af offentlig bekæmpelse af sygdommen, hvorfor det er overordentlig vigtigt, at sygdommen ikke spredes fra virksomheden.

Fødevaredirektoratet meddeler derfor samtlige medarbejdere ved destruktionsanstalten følgende pålæg:

Enhver kontakt til dyr, modtagelige for sygdommen, forbydes

Alt arbejdstøj skiftes dagligt og deponeres efter virksomhedens anvisning.

Redskaber og værktøj rengøres og desinficeres dagligt efter Fødevaredirektoratets anvisning.

9.5. Genåbning af destruktionsanstalten.

Efter afslutning af indtransport af ramte besætninger iværksættes tågedesinfektion med glutaraldehyd af virksomheden. Råvareafdelingen rengøres og desinficeres dog af rengøringselskab.

Rengøring og desinfektion af virksomheden godkendes af veterinærchefen.

Kapitel 10

1. Organisering af centrale krisecentre
  - a. Fredstid
  - b. Udbrud
2. Rapportering vedrørende udbrud og bekæmpelse

10.1 Organisering af centrale krisecentre

10.1.a. Fredstid

I fredstid opbygges det centrale krisecenter så det vil kunne være funktionsdygtigt indenfor 1 døgn. Krisecentret skal være placeret i Fødevaredirektoratets husdyrsygdomskontor, VA1.

Der skal skaffes kontorplads til det nødvendige antal personer og mobiltelefoner.

Der skal etableres fax forbindelse.

Der skal etableres pc-forbindelser med adgang til relevante databaser.

10.1.b. Udbrud

Veterinærdirektøren og Beredskabschefen koordinerer beredskabet.

Beredskabet opdeles i grupper:

Gruppe 1:

Epidemiologi og bekæmpelse

Gruppe 2:

Information og kontakt til omverdenen

Gruppe 3:

Transport og flytning af dyr og produkter

Gruppe 4:

Kontakt til decentrale krisecentre – aflivning, erstatning, rengøring og desinfektion

10.2 Rapportering vedrørende udbrud og bekæmpelse af xx sygdom xx

Meddelelse ved første udbrud (primærudbrud) angives til personer / institutioner i Danmark således:

- Omgående (telefonisk / fax/ e-mail) meddelelse til:
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
- Afdelinger i Fødevaredirektoratet
- Grænsedyrlæger
- Fødevareregionerne
- KVL
- Landbrugsrådet
- Relevante ambassader

Skriftlig meddelelse til:

- Samtlige dyrlæger
- Pressen
- Ambassader

Meddelelse ved første udbrud (primærudbrud) angives til personer / institutioner i udlandet således:

1. Inden 24 timer (fax) meddelelse om udbrud til:

OIE

- EU-kommissionen
- Øvrige EU-lande
- Statskonsulenterne
- Veterinæradministrationer i lande med hvem der er indgået aftale om rapportering ved sygdomsudbrud

Meddelelse ved sekundære udbrud:

Ved sekundære udbrud afsendes som ved primærudbrud eller som følger:

1. Til personer / institutioner i Danmark:

- Løbende telefonisk / fax / e-mail meddelelse til:
  - Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
  - Fødevaredirektoratets forskellige afdelinger
  - Landbrugsrådet
- Løbende skriftlig meddelelse til
  - Dyrlæger
  - Pressen
  - Udvalgte ambassader

2. Til institutioner i udlandet:

- EU-kommissionen.
- OIE

- Statskonsulenterne

Oplysninger der afgives til EU ved første udbrud (se nedenstående formular):

1. afsendelsesdato
2. afsendelsestidspunkt
3. medlemsstatens navn
4. sygdommens navn og evt. virustype
5. dato for bekræftelse af sygdom
6. bedriftens geografiske beliggenhed
7. antal modtagelige dyr på bedriften – kvæg, svin, får, geder og dyr af hesteslægten
8. antal slagtede dyr – kvæg, svin, får, geder og dyr af hesteslægten
9. antal destruerede slagtekroppe – kvæg, svin, får, geder og dyr af hesteslægten

Oplysninger der afgives til OIE ved første udbrud:

1. dato for udbrud
2. afsendelsesland
3. sygdommens navn
4. dyrearter angrebet
5. antal dyr pr. dyreart angrebet
6. virustype
7. lokalitet på angrebet besætning
8. smittebeskyttelsesforanstaltninger etableret
9. underskrift

**RAPPORT OM UDBRUD AF XXSYGDOMXX – DANMARK
REPORT ON OUTBREAK OF XXDISEASEXX – DENMARK**

Udbrud nr./Outbreak no.

BELIGGENHED/LOCATION

Region/Region:

Kommune/Municipality:

By/Village:

Afstand til nærmeste bedrift/Distance from nearest holding:

BEDRIFTENS TYPE OG STØRRELSE/TYPE AND SIZE OF FARM

Dyr/Animals:

Antal dyr/No. of animals:

Produktion/Productions

Lukket bedrift/Closed farm: Ja/Yes   Nej/No

MISTANKE/SUSPICION

Dato for mistanke/Date of suspicion:

Mistanke er rejst af/Suspicion raised by:

Årsag til mistanken/Reason for suspicion:

Antal syge/døde dyr/No. of sick/dead animals:

Kliniske fund/Clinical findings:

Prøver udtaget/Samples taken:

Antal positive prøver/No. of positive samples:

Andet materiale/Other material:

DIAGNOSE/DIANOSIS

Laboratorium/Investigation centre: DVI (Danmarks Veterinær institut/ Danish Veterinary Institute), Lindholm, DK-4771 Kalvehave.

Diagnostik/Method of diagnosis:

Indirekte IFT/Indirect IFT

Direkte IFT/Direct IFT

Virusisolation/Virusisolation

Patologisk anatomisk fund/Pathol. findings

Andre metoder/Other methods:

Dato for bekræftelse af mistanken/Date of confirmation:

NEDSLAGNING/DEPOPULATION

Dato for nedslagning/Date of depopulation:

Nedslagningsmetode/Method of depopulation:

Dato for indledende rengøring og desinfektion/ date of preliminary cleansing and disinfection:

EPIDEMIOLOGI/EPIDEMIOLOGY

Tilbagesporing/Tracing back

Smittekilde (hvis den er fastslået anføres arbejdshypotese)/Source of infection (if not clear working hypothesis):

Opsporing/Tracing on

Omkringliggende bedrifter med modtagelige dyr/Neighbouring farms with susceptible animals:

Kontaktbesætninger/Contact farms:

RAPPORT OM ZONER/ZONE REPORT

Beskyttelseszone/Protection zone:

Dato for oprettelse/Date of establishment:

Nærmeste by/Nearest town:

Antal bedrifter med svin/No. of pigs farms:

Antal Svin/No. of pigs:

Overvågningszone/Surveillance zone

Dato for oprettelse/Date of establishment:

Nærmeste by/Nearest town:

Antal bedrifter med modtagelige dyr/No. of farms with susceptible animals:

Antal dyr/No. of animals:

YDERLIGERE OPLYSNINGER/ADDITIONAL INFORMATION

Kapitel 11

Organisation af decentrale krisecentre

1. Fredstid
2. Udbrud

11.1 Fredstid

I fredstid opbygges det lokale krisecenter så det vil kunne være funktionsdygtigt indenfor 1 døgn. Den mest hensigtsmæssige placering vil være hos den lokale fødevareregions veterinærafdeling.

Der skal være et nødvendigt antal mobiltelefoner klar og der skal kunne skaffes den nødvendige kontorplads med tilhørende pc-opkoblinger.

Ved at leje mobile kontorer / skurvogne skulle det være muligt at efterkomme behovet for kontorpladser (se afsnit 4.7 vedrørende leje af skurvogne).

Det vil også være i denne periode medarbejderne bør gøres bekendt med gældende bestemmelser om sygdommen.

Mulighederne for indkvartering af et antal medarbejdere undersøges, ligeledes overvejes parkeringsmulighederne.

Der afholdes årlige møder med politi og rengøringsfirma.

Vedligeholdelse af beredskabsudstyr (se kapitel 13).

11.2 Udbrud

Krisecentrets personale inddeles i grupper:

Gruppe 1:

Følger nedslagning - rengøring - rengøringskontrol og frigivelse af de smittede besætninger.

Modtager anmeldelser om nye mistanker, og meddelelser om døde og syge dyr på bedrifter.

Gruppe 2:

Vejleder politiet i forbindelse med oprettelse af overvågnings- og beskyttelseszoner.

Optælling af besætninger i zonerne. Besætninger i beskyttelseszonen besøges af embedsdyrlæge inden 7 dage.

Gruppe 3:

Giver tilladelser til flytning af dyr:

- 1) til slagteri
- 2) til andet sted indenfor zonen

Arrangerer aflivning af dyr hvor dette er nødvendigt af dyreværns-mæssige grunde.

Gruppe 4: (Journalgruppe)

Sørger for journalisering af alle ud- og indbreve.

Daglig indrapportering til Fødevaredirektoratets husdyrsygdskontor, VA1 med status.

Generel sekretærhjælp til de øvrige grupper i det omfang det skønnes nødvendigt.

Telefonpasning og information.

Gruppe 5:

Tager sig af de sædvanlige arbejdsopgaver ved embedet.

Gruppe 6:

Foretager generel koordinering af arbejdsopgaverne.

Der vil yderligere være behov for et antal dyrlæger til kontrol af besætninger i forbindelse med ophævelse af zoner.

Kapitel 12

Beredskabsplan DVI

Hvis mistanke om xx sygdom xx efter veterinærchefens skøn ikke med sikkerhed kan udelukkes, rettes der henvendelse til Danmarks Veterinærinstitut, Lindholm for nærmere aftale om indtransport af diagnostisk materiale.

Indenfor normal arbejdstid på telefon: 35 30 01 00

Udenfor normal arbejdstid på telefon: 20 83 93 27

Såfremt man udefra skulle have problemer med at komme igennem på Lindholms telefonnummer, kan følgende private nummer forsøges:

P. Have tlf.:

55 81 02 45

Mobiltelefon: 20 93 45 24

Materiale vil i reglen ved veterinærchefens foranstaltning, evt. i samarbejde med politiet, blive transporteret til instituttet.

Det diagnostiske materiale skal transporteres i den af instituttet udleverede emballage, som skal være tydeligt mærket:

“Smittefarligt materiale, må ikke åbnes”.

Kapitel 13

Veterinærchefens beredskabsudstyr

Der er vigtigt, at beredskabsudstyret til enhver tid er operationelt. De ting der indgår i beredskabsudstyret bør derfor anføres på en liste, som "i fredstid" gennemgås med passende tidsintervaller. Hvis der herved konstateres mangler bør disse straks udbedres.

Følgende ting skal indgå i beredskabsudstyret:

Varebetegnelse		Antal
A	Påklædning	
1	Engangsdragt, hvid	1
2	Grønne engangskitler	2
3	Plastovertræk til fodtøj	8
4	Klinicaps	2
5	Gummihandsker, kraftige	2
6	Engangshåndklæder	2
7	Desinfektionsmiddel	
8	Støvmasker	5

Materiale under 1-8 opbevares i tætsluttende plastposer (lynlåslukket).

B Udstyr til undersøgelse af dyr

1	Vet.termometre	2
2	"Clips"-lygte	1

C Udstyr til udtagning og indsendelse af materiale

1	Venoject holdere 10 ml	2
2	Venoject, prøvekanyler 21G	100
3	Venoject rør, plain 10 ml	50
4	Venoject rør, heparin 10 ml	50
5	Saks, Cooper sp/st, 14 cm	1
6	Pragonskalpeller nr. 11	10

D Emballage til forsendelse af materiale

1	Elefanttape	1
2	Papkasse, 70x40x50	5
3	Papkasse, 19x19x20	5
4	Kraftige plastposer/elastik	
5	Blodprøveboks, 9 glas	12

Forhandlere:
J. Kruuse
Marsel Bygade 35
5290 Marslev
tlf. nr. 72 14 15 11
fax nr. 71 14 14 00
mail: info@kruuse.com

Kapitel 14

Frilandssvinebesætninger, fritgående får- og gedebesætninger, samt ammekobesætninger.

Såfremt en besætning, der har udegående dyr uden mulighed for at blive sat på stald, sættes under veterinærchefens tilsyn for mistanke om xx sygdomxx, kontrollerer veterinærchefen omgående, hvorvidt indhegningen er forsvarlig og intakt, således at dyrene ikke kan undslippe. Påtalte mangler ved indhegningen påbydes udbedret omgående.

Hvis xx sygdom xx konstateres på en bedrift med sådanne fritgående dyr, suppleres aflivningsholdet med nødvendigt personale til drivning og / eller indfangning af de i indhegningen værende dyr. Med hensyn til dyr, der trods disse forholdsregler måtte undslippe, aftales med politiet nærmere omkring placering af personer med skydevåben til at nedskyde disse dyr, samt iagttagelse af den nødvendige sikkerhed for det involverede personale og eventuelle andre personer.

Efter aflivning af besætningen adskilles skure / lægørende faciliteter, og trækonstruktioner afbrændes sammen med tilstedeværende halm.

Genbrugelige materialer rengøres desinficeres efter gældende regler. Besætningens opholdsarealer behandles med hydratkalk og pløjes.

Genindsættelse af dyr efter aflivning af den smittede besætning skal ske efter aftale med det centrale krisecenter og må tidligst ske 30 dage efter afsluttende rengøring og desinfektion er godkendt af veterinærchefen. Genindsættelse indledes med indsættelse af kontrol dyr, der forinden er blevet kontrolleret for tilstedeværelse af antistoffer mod den pågældende sygdom med negativt resultat. Disse dyr blodprøves igen 2 gange med passende mellerum – alt efter inkubationstiden for den pågældende sygdom - og hvis ingen af dyrene udvikler antistoffer mod sygdommen, kan en hel besætning indsættes, når 2. prøve foreligger med negativt resultat.